

30869K

వ త్రి ది న ము ప్ర క టిం చ బ డు ను

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ మార్చి నెల 28 వ తేది మంగళవారము

NO 303

సంపుటము. 2

రా. ద. స. నా. మ. స. వ. త్త. ర. వా. ల్ల. గ. మా. స. బ. మా. త. వ. న. మి. గ.

సంచిక 304

126

శ్రీ జనమునకు ముఖ్యమగు భూమణము.

చ క్క ని త ల క ట్టు.

వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిరోజములకోరని శ్రీ లుందురా? కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

శ్రీ లక్ష్మీ తప్పనిది. మెదడునకు జనియెల్ల జారలకు శ్రీ లక్ష్మీ, చెప్ప బనియేలేదు. ఉష్ణాధికమునకు తల చల్లబడును, నొప్పిపోవు, బట్ట తలబాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నునానన లభించును.

మొనూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారు పతకము

బహుమతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యాన్ని విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. దేశక గ్యారంటీ, పూచీలు, ఇయ్యకేల, కేశమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో పెట్టకే వాడుక. నిశ్చయముగ సంతోషమును గలిగించగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడూ మీరే విడవాడజాలరు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండ్లు ఏదో యొక సామాన్యప్రమాదముచే "ఇది చాలనుంచిది. మిక్కిలి చౌక" అని జెప్పి దానిని కొనుక్కుని తప్పుచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోకుడు. "ఆ నూనెలలో" వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటకే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మార్కు చూచుకొనుడు.

ఒక సీసా 1-8 రు 1-0-0. ఐ. పి. రు 0-4-0

8 సీసాలు రు 2-10-0. ఐ. పి. రు 0-7-0

సోలుపజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

55. హమ్మింగ్స్ మాల్కెట్టు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్లు- మెహతాపురుషోత్తం మూర్తి, 29, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : అనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు

అనేక పటములు చిత్రపటములచే విరాజిల్లుచుండును

ముచ్చటగా ముద్రింపబడుచున్నవి

సరిగా సంవత్సరాది నాడు వెలువడగలదు

యుద్ధమువలన కాగితముల కంట వేర్పడినను, విశేషము సొమ్ము వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించుచున్నాము. కాగితముల లిబ్బందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితము లగుచున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగ జేరుట యుచితము.

ఆలస్యము=ఆశాభంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రె. రు.	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

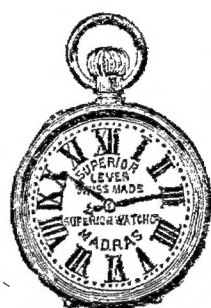
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

తేలుమందు:— తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము

నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన కోటును మొదలగుటలుచేసిన బాధలగ్గును. వెల సీసా 1-8 8 ల.

అమృతాంజనం డిపో 108, న్యేరిరోడ్డు, బొంబాయి. అమృతాంజనం డిపో, చెన్నపురి.

194] సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్. గొలుసుతో సహా ధర రు 2-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0 దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడి మారము దయచేసి మా కంపెనీ వేర నెట్టనిసిరానో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచినచో, దక్షు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు దోచునుగలిగి మొరటువలెనగు దగియుండును. పెరి మైమాత లోభాగమున గ్యారంటీటిట్టి అతికించియుండును. సీనునండి మా కై తయారుచేయుబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జేక్కదు. ఒకరోక్కరును తీయదరను తలంపుతో తప్పకుండా వెలనంచితిమి. చాలకాలము కనుగొనినట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిది యొకటియే యని యనభవంబున జెలియును. ఇదిగఱ కనేక గడియారములు భర్తయి యొగ్గతా పత్రముల నందియున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున ననేకులు కొని సంతసించినన, వేరుమాటలెందుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, హాస్టల్ వాచ్స్ సం167, చంద్రావ.

304

కాటోల్ పాడరు

సల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిమాల నుట్టించు వురుగులను నశింపజేయును. టికె 1-8 ల. 0-8-0

కాటోలు పత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలను. 240 కజ్జలుగల పెట్టె 1-8 ల 12 మిలీమీటర్ల బాధములకు చీమలను వడకటిండ్లయందు నల్లులను దోమలను, పుష్పకీటికలను చిరుటలనుండి కాపాడును. సోలుపం జెట్టు:— టి. హార్ ఆంధ్రుకో. 1-11, స్ట్రీంగర్సుస్ట్రీటు, జార్జి టౌన్, మదరాసు.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్టణజిల్లా అనకాపల్లిలోనుండు రాధాకృష్ణస్టీమ్ ట్రాక్ కో సీట్ కంపెనీవారివల్ల 1916 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 11 నాడు ప్రియాజితల సౌకర్యార్థము చక్కని యెర్పాటులతో మిక్కిలి నవీకరణలకు నడుమంది తయారు చేసబడిన స్టీమ్ మోటారుబండ్లు అనకాపల్లినుండి వోడవరము మార్గముగా మారును. నరకు రాకపోకలు సౌకరింపబడిన. ఈ యెర్పాటి రెండు మైల్ల ప్రియాజితల నుమారు రెండున్నెలలు కాలములో పూరించేయబడును. కనుక ఇక కొద్ది రోజులలో ప్రియాజితల చేయబడు రాకపోకలు సౌకరింపబడినట్లే, ఎడ్లరెక్కలతోకా కాలము. చార్జీలు మొదలగువాని వివరములు చూచుట నిరీక్షించి గమనించుట కోరబడుచున్నది.

The Radakrishna Steam Transit Co., 391 Anakapally Proprietor:—Nagulakonda Radakrishnaiah. GLASS MERCHANT, MADRAS. S.

మచిలీపట్నము భక్తుఁడచారినఁ బరివ్రతు,

(ఉన్నతి) బహుళాతి పరీక్ష, 1916.

భారతవర్షంబున నుద్భవించిన మహా మతకర్తలయొక్కయు, భక్తాగ్రగణ్యుల యొక్కయు ప్రితిమలతోను, కొన్ని ఉపవాద్యాక్రమములతో సజారంగులతోను అర్చ్య చేపడ మీద నుద్భవించు యోగ్యతాపత్రికలుః పరిక్షయందుఁగల పొందిన దరఖాను దారందరి కియ్యవలెను.

పెన్నెటిడించుచు పుదుచ్చేరిలో మూడు విద్యార్థులను
కట్టలో వ్రేలబురు కుప్పి పీల్చుకలుగారో మనము క్రింద
సాక్షాత్తుకము పుదచ్చేరిది. గదగ్గురుగారు, యూరోపి
యను, యూరోపియు ఇండియను ఉద్యోగులును అనేక
మంది సాక్షాత్తుచును జూచుచున్నది. మనము 700 రూపాయల
పొందు కనులొకటి. ఈదొడ్డుకుముదగ్గి కుప్పిదిసాగు

సామ్రాజ్య శాసనసభ

రాజప్రతినిధిగారిచ్చిన యుపన్యాసము

స్వరూపాలనము

ఈ దేశమున కధిపతీవేళముల కుండైన స్వరూపాలనము నంటి స్వరూపాలన మొనగబడలేదని ఇటీవల కలుపుకు పోయిన కథలలోను నభిలషణుల కల్పించుట వివరమునున్నది గాని వీరి అధిపతీవేళములలోని స్థితిగతులను బాగుగా గ్రహించిరా? లేదామని నేను సంశయపడుచున్నాను. స్వరూపాలనమును బడయుట కెట్టియత్నము యశశరమో గ్రహించుట వీరాదేశములకు పోయి చూచి రాదగును. ఈ అధిపతీవేళములకు స్వరూపాలనము రాజనీతిజ్ఞులవలన నాకస్మికముగ కలిగినది గాదు. చారు చిరకాల మధ్యసింది యుద్ధులగుటవలననే లభించినదని గూర్చిన చదువుటవలన తెలియగలదు. అధికముగ బాధ్యతలను బహించుట కర్హులైనవారే వారి కది లభించినది. హిందూదేశమునకు స్వరూపాలనము జాతీయోత్సాహముగనుండ జగదనీ నెట్టిదని చెప్పవలెను. అది యుక్తముగ కోరదగిన యుద్ధమును కోరిక. ధీమంతు లందరుగూడ దానినంగీకరించి యున్నారు. ప్రస్తుతస్థితిలో కేవలభావనాత్మక మాత్రమే కార్యనిర్వహణ సమర్థము కాబాలకు. దేశమందు కలుగుచున్న రాజకీయ సాంఘికసమస్యలను నిర్వహించుటకు వలయు క్రియాశీలము ముఖ్యముగ కావలసియున్నది. అట్టి అర్హతను బడయనిష్ఠితిలో లేనివారి యాశయ కలిగించుటవలన రాజకీయభివృద్ధి చేయరుటకు బదులుగ మరింతదూర మగుటగూడ తటస్థమిదము. చాలమంది జ్ఞుల యభిప్రాయముగూడ నిటు లనే యున్నది. నే నిటుల భారాశయగ నడుపుటలో నిరుత్సాహపరచుట నాతలంపుగాదు. అర్హతలను నిట్టి స్వాతంత్ర్యమును దేశము లతిశీఘ్రముగ బడయుటకు చూడలేదనియే నేను కోరుచున్నాను గాని యుక్తకాలము రాకముం దట్టి ప్రతిస్థానముల నేర్పరచిన కలుగు వివరీకరణములు తటస్థమిదముండ చేయలేదనియే నేనింత యాశ్రయముతో చెప్పుచున్నాను.

మాడన వేరా

ఈ 4½ సంవత్సరములనుండియు నేని యాశయమునే బాగుగా విమర్శించుచుంటిని. భావికాలమున హిందూదేశాభివృద్ధికి నేను చేయగలదాని సంశయము చేసెదను. నేను క్రింది ప్రశ్నలను నా మిత్రులు సరళము జంకిచ్చగారిలో నాలోచించి కన్యాయించినరీతితో ఇండియాదొరతనమువారు 25-8-11 వ తేదీని ఇండియానుండి గారికి పంపినట్టియు చాల చర్చకు పాల్పడినట్టియు లేఖనుందలి ప్రశ్నలకు నా సమాధానము నేనే బాధ్యుడను. ఈ 4½ సంవత్సరములలో జరిగిన యంశములను బట్టి నేనా లేఖలో చూపినభావము లని నుచుండునను మార్పులనుసరింపలేదని. నానుననునకు దృఢమైనది. ఆపేరా యర్థమేమని అనవసరముగ తర్జన భజనచేసిరి. అని సులభమైతిని వాచియుండిరి గాన నాంగ్లభాష వచ్చిన వారి కందరికి నది సులభముగనే యర్థమగును. గాన నేను దాని నెప్పుడు వివరింపవలసిన యక్కర కనబడదు. గాని అందు చూపబడిన యాశయము వెంటనేగాని నిర్ధారణ చేయబడిన కాలముమితిలో. గాని కార్యరూపము నొందవలసిన నాయుద్దేశ్యముగాదుగాని ఆయాశయమును దృఢపరచునని నాకొని దానిని ప్రార్థించుటకు, తన వర్తమానములను చేయలేదనియే నేను నూచించితిని. అది ఎంతకాలములో సిద్ధించును. ఎట్టి యాశ్చర్యమిది బడయునను విషయములను చర్చించుట నిష్ఫలమొనగాదు. పరగిసిటుటయును బాగుగా కాలాది సడన గలిగి యుండవలె ననబడియే నేను చేయు హితవోధము. ఆపేరాలో నిడియంతయును స్పష్టముగ వివరింపబడినది. ఆలేఖ ప్రాయబడినది మొదలకునే ఇండియాదొరతనమువారిట్టి అత్యుముతోనే ఈ 4½ సంవత్సరములనుండియు పనిచేసియున్నారు. గాని అనుపక్షయవలన తమకోరికలనువారు పూర్తిగా నెరవేర్చుటకు పోవుటమాత్రము తటస్థమిదముండెను. ఈ 4½వత్సరములలోను బంగాళము ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నొనగ్గుబడినది. కార్యనిర్వహక సభమును గతర్చును నియమింపబడిరి. బీహారు దొరసాను లాకరాష్ట్రముగ నేర్పరచబడినది. కార్యనిర్వహక సభమును నై గవర్నరును నియమింపబడిరి. కానన నభిలషణి నెరవేరిన సభ్యులనుంట్టి కృత్రిమిందొనబడినది. మధ్య రాష్ట్రమునకును ఆసామ్రాజ్యమునకు అధికారసభ్యులసంఖ్య అధికముగ

గల కాననసభ లేర్పరచబడినది. బీహారు రాష్ట్రమునందు నై కోర్టు ఏర్పరచబడినది. ఇండియా దొరతనమువారు నూచించిన ప్రకారము సంయుక్త గాష్ట్రమునందు కార్యనిర్వహకసభ యొను పంజాబునందు నైకోర్టును గూడ నధికారముననే ఏర్పరచగలవను గట్టి నిశ్చయము నాటగలదు. నిజముగ ఈ 4½ సంవత్సరములలోను జరిగిన ఈ కార్యములు స్వల్పమైనవి కావునడక మందముగలేను. ఈదేశము చాల విస్తీర్ణమైతి ఆయా రాష్ట్రములలోని అలవాటులు భిన్నములు. గాన దేశమున కంతటికిని సమవిధానము నేర్పరచిన సమర్థత కలుగగలదు. మరి యెను అధికారమును కేంద్రీకృత మొనరించుట లాభకరముగాదు. అధికారవిభజనచే సజాచితమనిగూడ నేనీభావము గోచరింపజేసితిని. కార్యరంభ కార్యపరిణామధికారము ఇండియా దొరతనమువారిచేయుండే యుండవలెను గాన నది యట్లేయుండెను. కాని రాష్ట్రములకు సంబంధించినట్టియు రెండవరకము ప్రాంతభ్యుత్ గలిగినట్టియు విషయములందు విశేష స్వాతంత్ర్యము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారి కివ్వబడును. పరిపాలనాధికారము రాష్ట్రీయ దొరతనమువారిదనియు పరిపాలనాధికారము సామ్రాజ్యదొరతనమువారి దనియు మనకు నందుచుకొని ఆర్థికసమస్యలగు విషయములలోతప్ప తక్కిన అన్నివిషయములందును చాల స్వాతంత్ర్యమును రాష్ట్రీయ దొరతనములవారి కొనగలదు నా సంకల్పముగా నుండెను.

భరతఖండ భావిస్థితి.

యధానంతరమున వీరేశమునకు సంబంధించిన రాజ్య విషయము లనేకము చర్చించబడగలవు. అపుడు చర్చ తీవ్రముగ నుండును. కాన వానినిసామూహితో పరిష్కరించుట యవసరమున ఎల్లవారికిని లేటెల్లమైనది. అట్టివిషయములలో పెక్కింటిని గూర్చి నేను సాకల్యముగ చర్చించితిని. వానినిదారభావముతో పరిష్కరింపవలసిన రీతిని ఆంగ్లేజు ప్రభుత్వము వారికి ప్రానిలినిగాని వానినిట వివరించుట సముచితముగాదు. కడపటిదేశీయ మనోజనసభ కధ్యక్షుడు వహించి సర సత్వేంద్రసింహా గారిసంగిన యుపన్యాసమును నేను చదివితిని. “మనము చూపిన రాజభక్తికి ప్రతిఫలముగ మన దేశమునకు సంబంధించినసమస్యల నుదారభావముతో పరిష్కరింపవలెను. మన మాంగ్లేజు దొరతనము వారితో చేరమాడుట గౌరవముగ వహిగాడ” సింహాగారు నడిచిరి. నేనంలకు చాల సంతసించితిని. రాజభక్తి అమూల్య పదార్థము. అది చేరసారములకు నింపదగిన సాధారణపదార్థముగాదు. భారతీయయోధులు సంకరరంగమున మహా ప్రతాపమును చూపిరి. విపత్కాలమున భారతీయ ప్రజలు సామ్రాజ్యభక్తినిధితులై యుండిరి. కొన్నివత్సరములకు భరతఖండ మన రాజకీయ నైతికాభివృద్ధి లిగినదను కారణముల చేతనే ఏయేమాటలు జరుగవలసి యున్నవో ఆయామాటలు జరుగగలవని నాయభిప్రాయము. అన్ని ప్రశ్నలకులకంఠెను భారతీయ యోధులయొక్కయు నైకోద్యోగులయొక్కయు మర్యాదకు స్థితిని విశ్వరూపును కృత్రిమిందొందుట చాల ముఖ్యముగ విషయము. ఏలననిన ప్లాండస్సుమున్నగు యాధరంగములలో ఆంగ్లేజులకును అధిపతీవేళములనుసరింపనముందు భాగమున భారతీయజను నేనామూఖమున నిలచి ఆయామము అన్ని జేంద్రీయును ఆమధభారమును నైరించి భరతఖామి గౌరవమును కీర్తిని కాపాడిరి. రణరంగమున పోరినవలూగులైనవారి పోషణకు దొరతనమువారు ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులను చేయలేదనియును రణరంగమున మృతులైనవారి విడ్డబట విద్యనేర్పటము వారిపుత్రోవృద్ధి గలమందుటయును దొరతనమువారియొక్కయు దేశీయులయొక్కయు ముఖ్యకర్తవ్యముగ నుండవలెననియును నేను నూచించుచున్నాను.

ఆరణ్యమున మార్పు.

సామ్రాజ్యమునందు భరతఖండసాసనమును గూర్చి సామ్రాజ్యసంఘమున భారతీయప్రతినిధిగూడ యుండవలెనను విషయమును ఆంగ్లేజుదొరతనమువారు సామూహితోడ పరిష్కరించురని నేను కాననసభలో నెట్లెబరునెలలో చెప్పిన విషయము చాల తక్కిన ప్రాంతభ్యుత్తులకును బడయగలది. ఏలననిన హిందూదేశమునుగూర్చి ఇండియన్ కల

గని నూతనోదారభావములు కలుగుట కిదియే ప్రాతిపదికము కాగలదు. వీనితోడనే నూతనతక మదయంపగలదు. నెట్లెబరునెలలో జరిగిన సామ్రాజ్యసభలో ము॥ మహమ్మదు షేఖ్ గారు సామ్రాజ్యసంఘ సభ్యులనుగూర్చి యావపాదించిన తీర్మానమునుగూర్చి అధిపతీవేళములలోని పరిశీలనకుపాల్పవలెనును ప్రకటించుటయును వారందరు దాని నంగీకరించుటయును శుభసూచకములను ప్రార్థనాకములు నై యున్నవి. హిందూదేశమునుగూర్చియు ఆంగ్లేసామ్రాజ్య కథలందును హిందూదేశమున కొనగబడవలసిన స్థానమును గూర్చియు అధిపతీవేళములలోనివా రందరునుగూడ నూతనావకూల భావములకు కలిగి యున్నారని దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది. ఈమహాసంగరమున భారతీయయోధు లొనరించిన మహత్కార్యములను లెస్సగా గురించిరి గాన సామ్రాజ్యసంఘమున భారతీయ ప్రతినిధులు అధిపతీవేళముల ప్రతినిధులతో సమానముగ నొందముతోగూడి న స్థానము నాక్రమించుటకు వీలగునట్లు సాంప్రదాయమును నవరించుటకు అధిపతీవేళముల రాజనీతిజ్ఞులు దారభావముతో పూనగలరని నాకు విశ్వాసముగలదు. గాని కట్టి న్యాయగోచోపేతమును నుత్తమ స్థానమును ఆంగ్లే సామ్రాజ్య సంఘమున హిందూదేశీయులు బడయగల యుత్తమ మగునదనవచ్చియున్న తలతో హిందూదేశమును విడచుచున్నందులకు నే నదికానందము నొందుచున్నాను.

అధిపతీవేళములలోనున్న భారతీయము

కొనుగటామారునాకా ప్రయాణములన కలిగిన సమస్యలట్టి అధిపతీవేళములతో నావకూలము కలుగుటకు మన మాలోచింప దగినవని నేను పడునెనిమిది నెల క్రితము కొన్ని ప్రశ్నలను కానన సభ్యులకు నూచించితిని గాని అది చర్చా ప్రధానములగుటచే యుద్ధకారణమున నేను మరల సమాధానములను కోరలేదు. గాని అట్టి ప్రశ్నలు యధానంతరమున మరల గలుగగలవు. సామ్రాజ్యమున భరతఖామి సజీవముగ ముఖ్యభాగమున అప్పటికి అధిపతీవేళములవారు బాగుగా గుర్తించియుండును. గాన వారా ప్రశ్నలకు చాల మదారభావముతోనే సమాధానము లిచ్చెదరు. గాని గత సంవత్సరము నేను కొన్ని విషయములను చదువుటయును వినుటయును తటస్థమిదముచే నేను దేశీయుల నా విషయమున హెచ్చరింపగోరెదను. ఆంగ్లే సామ్రాజ్య పౌరసత్వముగల వారందరును సామ్రాజ్యాంగర్థము లన్నిటి యందును సమాన స్వాతంత్ర్యములను గలిగియుండవలెనను నిర్ధారత మెంత ప్రశస్తమైనదైనను అధిపతీవేళములవారు వారి వారి దేశములలో సర్వాధికారులయియు వారిదేశముల యభివృద్ధికి వారికి చేరువేరు ఆశయును అందుననియునుగూడ ఈ దేశీయులు జ్ఞానక ముందుకొన దగును. ఇట్టి విషయములు పూర్తిగా గాకున్నను చాలవరకు మానసిక సంబంధముగలవిగా నున్నవిగాన వాని పరిష్కరింపవలసిన సయిమే గాని నిర్వంధ ముచిహాసముకాదు. కాన నీవిషయమున సధిపతీవేళములవారితో నెట్లు కృతకోరణంప్రార్థనమునకు గడంగవలెనో భారతీయులు గమనింపవలెను. లేనిచో ప్రతినిధులను జూచి భ్రమించి కరగతమును యధార్థమనువును చే బారవిడచుట తటస్థమిదము. పరస్పర లాభప్రతిబంధము కలిగినపుడు నడుమగాని హితవోధి యాత్రను సాధనము గాబాలదు.

నూతనరాజధాని.

1911 వ సంవత్సరమున జరిగిన ట్రాల్ఫోర్డు సమయమున సమస్తసానుత ప్రభుప్రభావంతరమును నిండోలగమున మన సార్వభౌము లొనరిన యజ్ఞముననుసరించెయే డిల్లీ నగరము రాజధానిగా చేయబడుటయు నూతన నగరనిర్మాణప్రారంభమును జరిగెను. శ్రీవారి యజ్ఞముసారమిట్టి వత్సరములలోనే నగరనిర్మాణపటమునిర్ధారపబడినది. రాజమార్గము లేర్పరచబడినది. భూమిచదును చేయబడినది. అనవసరము చిల్లర పనులన్నియు పూర్తిచేయబడినవి. యాధము రాజన్న నీ పని యంక నధికముగ జరిగియుండునుగాని యాధ కారణమున నష్టము కలుగజుండుటకు చేయవలసినంత పని మార్చిమే చేయించి తక్కిన పనిసంతము నేను నిలిపివేసితిని. అయినను రాజప్రతినిధి హందీర జడ్జులుల పని బాగుగానే సాగినది. ఈలోటు పిచ్చుట మాడ దీడు వచ్చును. శ్రీ బార్జి చక్రవర్తి గారి నగరనిర్మాణమునందు చాల శ్రద్ధసహించి యున్నారు. నాడ శ్రీవారు ప్రసాదించిన లేఖలలో నీనిర్మాణమునుగూర్చి వివరములను ప్రార్థించుచునే యున్నారు. భారతీయ సామ్రాజ్యమునకు రాజధానియగు పట్టణమున ఉండవలసిన ముఖ్యతకు లోటులేకుండునట్లే మహాన్నతముగు రా

12 వ పేజి చూడండి.

విషయానుక్రమణిక.

వృత్తాంతము	3
సామగ్రికావశ్యము	4-5
క్రధానవ్యాసము	
యథము	6
వ్యాపారముల కర్మములు	7
విరోధ మహాసంగ్రహము	
విరోధ తంత్రము	8
వ్యవహారము	9
ఇతర వ్యాసము	10
ఇంగ్లీషు తంత్రము	11-12
శిక్షణముల వి కృష్ణ పాఠ్యము గాదు	13
కూనూరు తరహాలో సంఘము	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మార్చి నెల 23-వ తేది

మంగళవారము.

యథము

యథ మెప్పుడైనా సాగిపోవుచున్నది. జర్మనులు వర్షముకడ పరామయము సంగీకరించి యూరప్ పోవునట్లు కానరాలేదు. కొంతకాలము శాంతపడినట్లు కన్పించుచు మరలమరల దూరి యని చేయుట వారు పద్ధతిచేసికొనినారు. వర్షము చేరుట జర్మనీకి సుసాధ్యము కాదు. ఇప్పటికి కోలుపోయిన లక్షలకొలది వైద్యము మాత్రమే కాక జర్మనీ ఇంకను నెన్ని యోరెట్లు తన పుత్రుల సంపాదనలని యుండును ప్రాచీనవారును నీయద్దేశము తోడనే శత్రువును తమపై రానిప్పుచున్నారు. ఇటీవల జరిగిన పోరాటమున ప్రాచీన రొక కొంతభూమి మానుకొనవలసివచ్చినదట గాని అది యంతయుప యోగ్యతయింక భూమి కాదు. అప్పుటినుండి జర్మనులు బదులు వెడలలసి యుండినచో ప్రాచీనవారి యగ్నివర్షమునకు నెదురుకాక బయలు వెడలుటకు పిలువేదు. ఇట్లుంటే జర్మనీవారు సంపాదించిన స్వల్పలాభమే లాభముకాదని ప్రాచీనవారైనను ననడలచుకొనలేదు. వారు బక్కసంగతిని మాత్రము చక్కగా నెరుగుదురు. జర్మనీ వర్షమును స్వాధీనము చేసి కొనక వెనుకకు మరలుట మాత్రము జర్మనీకి స్వదేశమున మహా తలప పులుగా నుండక మానదు. కావున జర్మనీ ఈప్పున నలంఠిని బోదనుట స్పష్టము. దీనిని ప్రాచీనవారు గురితించి యున్నారు. తమబలము లను శత్రుబలభంజనమున కెంతవరకు పయోగించు నగునో అంతవరకు నుపయోగించుకొని ఇతరత్ర సంగతి చేయకుండుటకే వారు నిశ్చయించుకొని నారు. ప్రాచీనవారింతదూరము సిద్ధపడి వర్షమును మానుకొనుటను నూడ వెనుదీసుకున్నారనుట సూచితమై యున్నది. అయిన శత్రువే దినముల పోరాటమునకు పైగా వర్షమువద్ద పోరిపోరి ఆవర్గ పానము చేరుట సులభము కాదని యాలోచించి ఇంత పోరాడియును మరల మనోమాంటు డ్యులో పులికడనే యుండుటకు తలంచుకొని ఈపానము మీదనే శ్రమపెట్టుకొని యుండియెడల మిత్ర ముడలి ఇతర ప్రాంతములలో గట్టిపడి చక్కని వసంతేంద్రులను ఆవస్థాందనం బుపక్రమించునని వెరచి అన్ని రంగములలోను సకాలముననే చలనము

చూపించ వలె నని యారంభించి నాడు. రైగా ప్రాంతములలో పోరాట మొక కొంతకాలముగా తీక్షణముగా జరుగుచు వచ్చుచున్నది. రుష్యావారు విశ్వాభిచి అని చేయుచున్నారు. రుష్యావారు, త్రోసికొని పోవునట్లున్నది కాని జర్మనీకెంతైనా ఆశ కానరాలేదు. రుష్యావారు ద్వీచక్రవిల్పా రైలు శాఖపై కన్నువైచి జేకబోవుటవద్ద శత్రుప్రధాన మును కొద్దిగా భేదించినారు. ఇంకను దక్షిణ మున నారోచ్ సరసునకు పడమటను పోస్టాకి ఆగ్నేయముగాను సంకులనుకు బగు చున్నది. విప్లవము ప్రజ్వలించి ప్రక్కను బలంబగు పో రను! యున్నది. పరుసగా నీపానము లన్నియును దక్షిణమునుండి ద్వీచక్రమునకు విల్పాద్వీచక్రములైలు మార్గమును చేసెనట్లు గీయబడిన బాటపైనున్నవి. అలాగ క్రమముగా నీపానములు విల్పానుండి ద్వీచక్రమునకు వచ్చునప్పటికి రైలు మార్గమునకు దగ్గరదగ్గర నగుచు వచ్చుచున్నవి. అందుచేత రుష్యావారు పెట్టుకొని యుండు నాడేశము ఈరైల్వేను దీసికొనుట యని స్పష్టముగా జెప్పు వచ్చును. ఈరైలు మార్గము రుష్యావారి స్వాధీన ముననే జర్మనీకి రీగారంగమును జేరుటకు తెల్పిట్లు నుండి బదులు చేసవచ్చు శాఖయొక్కటియే శరణ్య మగును. మాండు వసంతేంద్రునమరమున కీ పరిస్థితి యంత సహజముకాక కాకపోవును. కావున జర్మనీ సాధ్యమైనంతవరకు నీ తరుణమున రుష్యావారికి ద్వీచక్రవిల్పా రైలు మార్గమును వదలకుండుటకు ప్రయత్నింపవలసి వచ్చును. అందుకనియే జర్మనీ యారంగమున బలముగా తలపడ నారంభించి యున్నట్లు వార్తలు వాకొనుచున్నవి. పశ్చిమ రంగము నాలోచించినను జర్మనీకొంతి కాన రాలేదు. బ్రిటిషువారు క్రొత్తగా నూచెను నుండి ఆర్రాసు ఉత్తర ప్రాంతమువరకును సురక్షణ ప్రధానమును ప్రాచీనవారి నుండి ఇటీవలనే తమ స్వాధీనమునకు దీసికొనినారు. ఇది వరకు బ్రిటిషువారు భూముద్ధమున వహించిన దానికంటెను హెచ్చు జవాబువారిని నేటికినము వహించి ఇంతకాలము మహాశౌర్యమున శత్రువు నెదురుచు విశేష భాగము భూముద్ధము నొనర్చుచు వచ్చుచుండు ప్రాచీనవారికి కొంతపనిని నిచ్చారు. యద్ధక్రధానము నాలోచించ నిదియు నింకను మిక్కిలి స్వల్పముయే చెప్పతగియున్నది. అయిన విత్రమండలి నాకాసమస్యలను, ఆర్థికసమస్యలను, వ్యాపారసమస్యలను అన్నిటిని నాంగ్లభూమియే తలధరించి పనిచేయుచుండుటచే నీ భూముద్ధబలము స్వల్పముగానున్నను ఆంగ్లభూమి వహించుభారము ఇతరులు వహించు భారమున కంటెను ఎంతో హెచ్చైనదని ప్రపంచమునందెల్లరును అంగీకరింతు రనుటకు సందియములేదు. వీరి వరుస పశ్చిమరంగ మున స్వల్పస్వల్పముగా హెచ్చుచు శత్రువునెదిర్చి పారగోల సిద్ధపడుచుండుట శత్రువున కంత శుభ సూచకము కాదు. మరియొక ప్రాంతమునను శత్రువు బ్రిటిషు బలగిరినే తాకుట కుద్యమించి నాడు. బహుకాలముగా చలనము మాపక ఇప్పటి కాలము గ్రీకుసరిహద్దులవద్ద కొంత కడలిక మాప నారంభించినారు. యిటును వద్ద భండన మగు చున్నదట! ఇప్పటికి శత్రువుతో తలపడు చుండు వారు ప్రాచీన వారినియే తెలియు

చున్నది. సమరము సాకులం బగునేని సలోని కాలో పిండులు గట్టి యుండు నాంగ్లబలములు స్పష్టముగా ప్రత్యుత్తర మియ్యగలుగుననుట యతి శయోక్తి కాబాలదు. నేటి తంత్రవార్తలలో నొక దానిని బట్టి కుట్ - ఎల్ - అమారవద్దను కూడ శత్రువు చలనము చూడలంపినట్లు తెలియు చున్నది. బిట్లీనునకు నిర్మతిగా రుష్యావారు త్రోసి కొనివచ్చుచుండ శత్రువు జనరలు బాన్సు హెండు పై పరాక్రమముమాప నెంచుట యొక వింతగాదు. రుష్యావారు తెలివినామనకును నెంతో దూరమున లేక. ఈరీతిగా శత్రువక్షమువారిన్ని ప్రదేశ ములలో చలనముజూప నారంభించి యుండుటయు అటనట మిత్రమండలి ఎల్లభాగలను సిద్ధపడియే యుండుటయు నాలోచించుగా నిప్పటిలో కొన్ని రంగముల నైనను సమరము సంకులమై శత్రువు నకు వర్షము ఫలము తుదకు ఆకాశపుష్పం బగు నేమో యని మాత్రము బాగుగ నాలోచించు వారలకు దోచకపోదు. ఒకవేళ శత్రువు ఎల్లఎడల రొక పర్యామము గట్టి ప్రయత్నము చేసి చూచి తుదియాశ తీర్చికొండమా యని తలపెట్టి నాడాయుటయు సాధ్యమే. ఎట్లైనను జర్మనీ దృష్టు లను వర్షమరంగము నుండి ఎల్లరంగములకును నూర్చుట కొప్పుకొనినదనుట మాత్రము విశదము. భూముద్ధ మొక్కటియే కాదు. నాకా యుద్ధమునకును జర్మనీ ప్రయత్నము లారంభించినది యనిపించుకొన జూచుచున్నది. ఎ క్కటికంటె నెక్కువ ఘోరముగ వ్యాపారనావలను వండుటకు కంకణము గట్టినది. నార్వే కాదు, స్వీడను కాదు, హాలాండ్ కాదు, సాయుక్త రాష్ట్రములుకాదు ఏదేశమునకు సంబంధించిననావ యైనను సముద్రగర్భము చేరవలసినదే తటస్థరాష్ట్రముల పౌరుల స్వాతంత్ర్యములు గణనీయములు కావు. ఈ యవ్యతమాత్రము నాధారముచేసికొని సురక్షణ కాముఖము పెట్టుకొనిన నావ యేది కన్పించినను చెప్పుక ముంచివేయుటకు జర్మనీ ఆచారము చేసికొనినది. ఇందువలన నాంగ్ల వ్యాపారమున కేహనియు రాబోదు. కానినాడే జర్మనీమూల సూత్రమును ఖండించిన విల్పచక్రమును దినదిన మును నష్టములందుచుండు తటస్థరాష్ట్ర రాజనీతిజ్ఞులును ఏమిచేయుదురో చూడతగియున్నది. తప్పుక మరల జర్మనీ ఈముసాయముల మానుకొననైన మానుకొనవలసి వచ్చును. లేకున్న శత్రుసంఖ్య హెచ్చించుకొననైన హెచ్చించుకొనవలసివచ్చును. శత్రుసంఖ్య హెచ్చినయెడల ఇప్పుడు సరఫరాయన మాత్రమైనను ప్రాణాధారవస్తువులు సరఫరా కావు కదా. కావున కొంతవత్తుము కలిగించి ఇది వరలోవలెనే జర్మనీ ఏసంయుక్తరాష్ట్రముల తాకి దుకో శూచాపణ చెప్పుకొని మిన్నక యగు నని నన్యువలసి యున్నది. వ్యాపార నాకల సంగతి ఇట్లుండ జర్మనీ యుద్ధనాకలతోడ కొంతపని చేసి చూడ నలపెట్టినదనుటయు విచిత్రమైనది. ఫిబ్రవరి 19 వ తేదీని బ్రిటిషు వ్యాపార క్రూయిజరు అల కంటారకును జర్మను స్వల్పముద్ధనావ గ్రీపున కును ఉత్తరసముద్రమున సమరము జరిగెనట! రెండును మునిగినవి. ఆంగ్లనావ గుడ్లకు గ్రీపు మునిగినది. గ్రీపుటార్పిడోచే అలకంటారా మునిగి నది. గ్రీపు మొదట అలకంటారా పిదప మునిగినది.

ఇప్పటికీ గ్రీపు మునిగినట్లు జర్మనీకి చెలిసినందున నీ విషయ మిప్పుడే ప్రకటించినారట! మననావాయు మునిగినది కావున వారినావ మునిగినది యని మన యధికారులు ప్రకటించుచున్నారని శత్రువు దుష్ట వార్త వేయవచ్చునని మనయధికారు లింతకాలము దీనిని దాచి పుచ్చి రేమో బహుకాలముగా జర్మను యుద్ధనావల సంచలనము పొడనూపుచున్న దను వార్తలు వర్ణియుండుటచే సామ్రాజ్యమంతయు పేరావలో వృత్తాంతములకు వేచియుండు తరుణ మున నధికారు లీతీరి నాలస్యము చేయుట యంత న్యాయముగా దోచలేదు. ఈ ప్రాత వార్తతో కూడ మరియొక వార్తయు నేడు ప్రకటిత మయినది. జర్మను కహరాపడవలు రెండు ముంచబడగా రెండు డిస్ట్రోయరులు బయలు వెడలిపోయి ఆంగ్ల యుద్ధనావల కెదురవడెనట! ఒక డిస్ట్రోయరుమరలి రాలేదని జర్మను లంగీకరించినారట. ఈ వృత్తాంత ములను బట్టిచూడ జర్మనీబలము లొక్కుమృడి బయలుదేరి రా సాహసించలేకున్నను మెక్సికో యుద్ధనావగా బయలు వెడలి మిత్రమండలి యుద్ధ నాకాబలమునకు కీడుచేయ బ్రయత్నించుచున్న వా యేమి యను సందియము పుట్టకపోదు. జర్మనీ వారి కీయుపాయము బరకాహార్డి నూరిపోసినదేకాని ఇది ఏమాత్రము యుద్ధారంభమున ఫలవంత ము య్యెనో అంతకంటెను హెచ్చుఫలవంత మిప్పుడు కాజాలదనుటకు యుద్ధనావల సంచలనవార్తలు ప్రారంభమయిన కొన్ని మాసములుగా కలిగిన శూన్యఫలమే తార్కాణము. యూరోపురంగముల నీవగిది నింకను ఫలము కానరాక పోరగుచుండ ఈపునరున్మేలిపోయినది. కడమటి సరిహద్దున నగు పోరాటమున ఆరబ్బులు ఓడింపబడినారు. ఆర బ్బుల హడావుడిచే ఈజిప్టున నేర్పరచబడి యుండిన రెండు నైనిక కార్యాలయములలో నొక్కటిని తీసివే యగలుగుట మిత్రమండలికి సంభవించినది. కెయిరో లో నొక నైనిక కార్యాలయము ఇస్మీలియాలో నొక కార్యాలయము నుండినవి రెండును నిస్స డొక్కటియై పోయినవి. అనగా సూయెజ్ కాలువ సమస్యకును మునుపటి ప్రాచుఖ్యములే దనుట వ్యక్తము. జర్మను కర్మతి ఆఫ్రికా నాడే ఆంగ్లల వశముగా గాన్మెట్టుగాను నేడు క్రమముగా జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాను జయింప నారంభించినారు. కలిమాంజిరో లకు ప్రాంతములువారిచే జక్కినవి. ముందునకు పోరాటము సాగిచున్నది. హార్డింజ్ ప్రభువుగా రిటీవల చెప్పినరీతిని యుద్ధపురుషి ఇప్పటి కి.కను కానరాలేదు.

న్యాయవిచారణ వ్యవస్థ సమగుట.

ఇండియా దేశక్షేమ సంరక్షణ శాసనము యుద్ధావసరములకునై చేయబడినది యని దేశ మంతయు నెరుంగును. దీక్షితిల్లి శాసన మొంగ్ల భూమిలో నిర్మితమైనదనుటయు జరిగిన సంగతియే. అచ్చటను ఈ శాసనము నిరంకుశముగా నుపయో గించబడుచున్నదని ఆదేశపు పత్రిక లవృద్ధిపూకు వ్రాయుచు వచ్చుచున్నవి. వాని స్వాతంత్ర్యము నకు భంగముకలిగినదని యని మొరపెట్టుచున్నవి. గ్లోబులపత్రిక కొంతవరకు తప్పుచేసినను దానినాంగ్ల ప్రభుత్వమువారు ఆణుచుట పెద్దనాపముగా నాంగ్ల పత్రిక తెల్లయు గోలపెట్టెను. మన దేశమున పత్రిక

లకు దేశక్షేమ సంరక్షణ శాసన ముపయోగించుట యొక లోకములోనే చేరదు. అది ఇంకను విచి త్రభంగులుగా పోలీసువారిచే నుపయోగించబడు చున్నది. ఆశాసనము యుద్ధము కారణముగా నీదేశమున కలిగినను కలిగెనుగాని వంగ రాష్ట్రపు పోలీసువారి పనివందనది. బుదిపోటు, దోవదోపిడి లెక్కడ సంభవమైనను వారు కష్టపడి విచారించ వలసినవియే లేవు. దేశక్షేమసంరక్షణ శాసనము క్రిందట ముద్దాయము వీరని నమూనా చేయుటయే వారు తీ కొనవలసిన శ్రమ. వెంటనే ఆముద్దాయు లకు నిర్బంధ ప్రవాసమో అండమను వాసమో తప్పదు. ఈవిధముగా వంగరాష్ట్రమున పోలీసు వారు బహుచక్కగా ప్రజలను బంధిపోటువారల నుండి సంరక్షించుచున్నారట. ఇట్టి ప్రవర్తన స్టేట్సుమనుషత్రికకు తృప్తికరముగా కూడ నున్న నట! అపత్రిక యొక్క యుద్ధాహారము నిచ్చినది వినుడు.

“ఇటీవల పోలీసువారు విద్యార్థులు నివసించు నొకానొ క భోజన గృహమును వదలిరి. అచ్చట మెయింజెంతురు లాంతరము, ఉంటలు ముచ్చటనవి దొరకెను. ఇది యొ నొ క బండిబండిపోటులో నుపయోగింపబడినది నమ్మకముతో చేసెను. అచ్చటనుండి విద్యార్థులు కట్టుకొనబడిరి. దోపిడికి పా తురైనవారు దోహతులు ఈ విద్యార్థులేయని కనిపెట్టెకాలకనో జల్లకనో పాని గునెరింతలేడు. అందుచేత క్రిమినల్ క్యూ వారము తెచ్చుటకు పోలీసులేను. దోమకొనబడిన ఒకవంగరా ష్ట్రీయారు తాను సాక్ష్య మిచ్చునని అందుమీద ముద్దాయు లకు శిక్షకనుసేరి తానుప్రాణధనములు కోల్పోవలసి యుం డునని భయమున క్యూర్రకాచెను. విద్యార్థులు నిష్కంధభా నమున నుంచబడిరి.”

ఈయుద్ధాహారమును ననువాదపరచి బొం బయి క్రానికలు పత్రిక వంగరాష్ట్రమున పోలీసు వారు బండి బండిపోటులను దోవదోపిడిలలోనే చేర్చుచున్నారని కాని రాజకీయముగు దోపిడులలో చేర్చుటలేదని తెలియపరచి హృదయ నిచ్చేదక ముగా హాసవీధినుండి ఈక్రింది సలహాల నిచ్చు చున్నది.

“నిజముగా నీ సులభమైన మహాపాపమును నేరము లను విచారించువో విస్తారముగా నవలంబించుటయే కర్తవ్య ము. అందులన పోలీసువారికి ఎంతో వ్యయప్రియాపము తగ్గిపోవును. క్రిభుత్వమునకు పరిజ్ఞకు గూడ క్యూర్రి యాపము తగుచనగును. మనము న్యాయస్థానములను సంపూర్ణ ముగా మూసివేయవచ్చును. ఎచ్చటనైనను సార గుద్దలి ఉలి మున్ను కన్నపు పాములు కనిపించియెడల అచ్చటనుండు వారి నందరిని వెంటనే పట్టి కొట్టులో నుంచవలసినది. నేనా ఉత్తమపు త్తులనరకు వారా శిక్ష సుభంజక కష్టమ.”

సామాన్యులకు దోపిడుల విచారణయే యిట్లు జరగగా రాజకీయ నేరముల సంగతియు అందలి నేరముల సంగతియు చెప్పనేవనిలేదని క్రానికలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది వారికి నట్టి నిర్బంధప్రవా సము చాలదు. విచారణ యవసరమే లేదు. విచిక్త విచారణ కలదట! అదిఎట్టిదో ఎవ్వరు నెరుంగరా. కానిఫలము మాత్రము స్పష్టము. స్టేట్సుమను నను సరించి ‘ఇటీవల (పోలీసు) అధికారుల చళివళిముచే రాజకీయ విప్లవకారు లనేకులు పట్టుకొనబడినారు. అనేకులు అపాయాపాదకులు నిర్బంధ ప్రవాస మునకో అండమను ప్రవాసమునకో పాశ్చేయబడి నారు.’ ఇదియంతయు స్టేట్సుమనునకు సంతోషము నకు హేతువు. అనవసరానుమానములకై లోనై యిదివరకే కలిశాసనముల దుష్ప్రము లనుభవించు ప్రాందవుల కెట్లుగనునో ఆకత్రిక యూలోపించ వలసినపనియే మున్నది? నాగరికము పేరు చెప్పు కొను సర్వజాతులను విచారణలేక నేరముమోప రాదని యంగీకరించు గదా! యుద్ధమనలన కలి గినదృష్టిపథ విభేద మింతమాత్రమైనను ప్రాందవు లకు ప్రసాదించదా!

మనవార్తలు.
నేటివార్తలలో నొక్కటిమనవార్తలకు కంటింపించి కలదు. ఇండియా కాననవిద్యాభివృద్ధిలో గొలి విజయరాఘవా చార్యులవారు చేసిన యువన్యాసమును మంజువార్తలయ్య సం ఘమువారు చక్కగా తెలుపలేదట. తప్పకును లోపములను మెండుగానున్నవట. ఆచార్యులవారురూపకవనము ఆతిభక్తి నిధులను కృభుత్వమువారియ్య కొన్ని సహాయమును గురించి ప్రపంగించుచు వారి విద్యారాదరము ఆప్యకు రూపకవనము శిశిలముగా నుపన్యాసములను బంపు స్వాతంత్ర్యము తప్పని యు అందుచేత వంపమువార్తలు ప్రాప్త్యములగుననియు నుప న్యాసకర్తలుకై తమ యువన్యాసములన్నీచ్చగా బాహులము గా ప్రకటితములగునను పూర్ణాశ్రమిచే తగిన మర్యాదతో మెల గుదురనియు చెప్పిరి. ఈ విధముగా కృభుత్వమువారికి నాదా యము చేకొనుట నిజముగా వ్యయము తగ్గించుటయగునని వాల్చిచ్చిరి. ఈ సలహా కొందరికి నట్టివికటముగా దోచరచ్చు నుగాని దివదనమున పోటీకి భయపడి చెల్లకప్పలను పక్కిటికి వలసిన కత్తికా నిర్వాహకులకును అది చదున దొరికొను చ ముఖులనను ఇందెంతో ఊర్ధ ముడియున్నదని నిశ్చయము కా కపోదు.

క్రిశ్చియన్ కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు.

నిన్నటిదియు మన విశ్వవిద్యాలయభవనపు టారాను భూములలో నుం గవర్నరు వెంట్రుండు కృభువుగాను కీర్తి. శత్రులైన కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి పోతగిరినామ కన్య సదలించి దాని చూడకుటకు ప్రదర్శించిరి. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి యభిప్రాయములలో నేటిభవింకగవారును ఏకీభవించునగును అతనికి కొన్ని యుత్తమగుణములుండి నని యంగీకరింపక తప్పదు. క్యూర్రితోతా కట్టుదలమును చూచవ్య మునందుగనునంతటి వాక్యాటగమను గొప్ప యాచార్యులను విద్యాప్రియత్వమున ఆరవించుచు మిన్నగా నుండెననిన తప్పకాజాలదు. ఆరకు నాతీయక కాలాదర్శ ములు ఫలవంతములు కాజాలననుగుడ విద్యావిషయకం బని ధారాళముగా సూచించినవాడని మేమెరుగుదుము ఆ తిని సం స్కృత క కాల యా ను ప్రి సిద్ధ ము కా వు న నా త ని స్మ రిం ప తే యు విన్నంబును స్థాపించుట కెల్లగును సంకీర్తనగల వారలే ఆయన నిన్నటి విగ్రహరూపము మాత్రము మాకు నామోదం బొసంగలేదు. వారి మూహూ స్వరూపమును రాలేడకదా, చూచుట కీ చిహ్నము తెగలుగా కూడ నున్నది. వారిచే నుక క్రమింపబడి మహోద్దేశములను మూలకంద మొన రనడేగ్రంథా గారము కిధియగుచుండ నీ యస్పష్ట ఫలములెరుగు కెలావిగ్ర హముమీద నేలవెచ్చవెట్టి యుండుట మాకు సమంజస ముగా దోచలేదు. ఆ విగ్రహము క్రింది నేడిక ప్రక్కల కి క్కడదేక ఉత్సాహము మాకు నమ్మదంబు నీయుజాలవు. ఆనాడు పుట్టె. ఈనాడుగలించె. ఇగ్నాల్లు కృభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నుండెను ప్రాచి చూడకుల కేభయకు నుపయో గకర సంవేదము కలిగించునో యురగ జాలను. తెలుగుభాష యాభాసంబగుట మాత్రమే తప్పకదే.

సానిక వార్తలు

మహావిక న్యాస:— మార్చి 25.6 లేదోనంత ను వారమునందు మహావికను పోకినవారు 64 గురు అందు కలన కృతికొందనివారు 21 మంది వ్యాధి తగ్గుచున్నట్లు కని పించుచున్నది.

మరణ విచారణ:— పట్టుకు అను ఒక వంపమును శరీరమునందు పుట్టిన ఒక రణముయొక్క బాధ సహింపలేక నూపునోపకీ చనిపోయెను. నిన్న సాయంకాలము ట్రిప్పిక్కిన పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు అయిదుహూనువద్ద నా సంగతిని చూచి కనిగొందిరి.

సంగంబాకముగా, అండస్కరుకోడ్లువై 14-6 లేదని సామూకాల 4-15 కంటలట హెచ్. ఎ. బి. వెర్నరు గారు మోటారుబండియీద పోవుమండ నా రాను మనోగారి మోటారుబండిని బండినాడు ఆహుతముగా వెళ్ళునగారి బండివైకి తీసికొనికచ్చెననినను, నిగ్గులైన ఇద్దరేదనినను వెళ్ళునగాని ఏచూరు పోలీసుకోర్టులో కేసుకెచ్చెను. పిల్లే గా రీదనమున కేసు బదలంజెసి ఏప్రిల్ 1-6 నేడికి జాయి ను చేసిరి.

జిల్లా పా మహా సంగ్రహము

అల్లాంటా నౌకకును జర్మను నౌకకును జరిగిన పోరు-వివరము

వైద్యు సమరమింకను సాగును-నార్మక్లిఫ్ పశ్చిపు.

పారిసు నగరమున మిత్రమండలి - యుద్ధసంగ సభ.

వివరము

జిల్లా పా మహా సంగ్రహము.

లండను, మార్చి 26:- మొదటి నౌకాయుధవలె జర్మనీ యుద్ధ నౌకకును గ్రీక్ అను దానియందుకూడ 2 ఏనుగులను పిరంసులు, 6 నాలుగు అంగుళముల పిరంసులు, 8 టూప్సిడ్ గొట్టములు కలవు. అంగుళ నౌకాదళమున భారీ గ నువదనము, శత్రువుల నాశనమునకుటకై ఈ నౌక మెల్లగ న్వేషణమున కడుగుచుండెను. ఆ సమయమున అల్ కాం ట్రా అను అంగుళకేళి పరకక్రూరుని దీని బలకరించెను. నౌకలు 300 గజల దూరమున ఉండునీ వివరముల దెలుపకలినదని అంగుళ కేప్టెను జర్మను నౌక నడిగెను. నాశ్వరేణ భావముచు ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను. కాని కేప్టెను అను మానము పోక, అల్లాంటా నౌక తాలూకు వడన యొకటి నాశ్వరమునకి దింపబడెను. వెంటనే జర్మనీయులు వడనపై ఫిరంగులను బాణచేసి పడనాంధ్రవందర జంపిరి. అల్లాంటా నౌకయును ఫిరంగులబలమున నీరసముగ నుండెను కాని నైపుణ్యము అలోచనము వలెపూర్తి నొనర్చెను. అల్లాంటా క్రూరుల గట్టి దెబ్బలు లగుటకే పోతేను గాన తుద కీక్రూరు టూప్సిడ్ గొట్టబడినది. జర్మను నౌక ముగిసిపోయిన పన్నెండు నిమిషములకు అల్లాంటా క్రూరును ముగిసినది. అంతరమున అంగుళకేళి ప్రత్యుత్తరము కొన్ని యాప్తములకు వచ్చి సజీవులై యున్నవారిని సమద్రమునండి తీసినది. ఒక జర్మను జలాంతర్గామిని ముంచినట్లు ఈ నౌకలు తెలియపరచినవి. సజీవులైయుండిన జర్మనీయులు ఎడెంబొ పురమునకు తీసికొని పోవడిరి.

అంగుళకేళి స్థిమరు ముంపబడుట.

లండను, మార్చి 27:- పడునాలుగు వేలముల బరువు మోయగల ముగ్గుపాలిను ఆ సస్థిమరు ముంచినట్లు దెలుస. అందరును గాపాడబడిరి కాని 11 గురు మాత్రము శత్రువులచే జంపబడిరి.

ప్రాస్తు

ప్రాస్తు

పరాసువారి ప్రకటనము

లండను, మార్చి 27:- మ్యాజునడికి శత్రువుభాగమున మూలముగొడు ప్రామమునకును అరణ్యమునకును, మా రెండవ వైద్య పంక్తిని కనుగు ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి. పరాతి యుద్ధము జరుగలేదు. మ్యాజునడి క్రూరును వోవరునందుక ఆ పుడవడు ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి. రంగమునతెలుసు ముగిసినకేళియు తీవ్రముగ గుండ్రముబరసినది. అందుమాలమున కాలవోట్ల ప్రేలుట సంభవించినది. విమూలహేతును చాలెలు ప్లేవనువై నుండు నేమబడినది. ఆగ్నేనులొని శత్రువుల పోకల దూర్ములవైండ్ని వాన జెనులొని రక్షణముల వైండ్ని, మేము అగ్ని గోళమును విసరితిమి. దొనామాంటు యొద్ద నొక ఫ్రెంచి వైమానికము శత్రువిమానమును నేల నూల్చెను.

వైద్యు మొద్ద వ్యవస్థ.

లండను, మార్చి 26:- నార్మక్లిఫ్ ప్రభువు ప్రాస్తు నుండి రాజకీయ వర్తింపబడెను. జర్మనీయులు విశేషముగ ప్రయత్నముల నొనర్చుచుండిరి. గాన ఇంతవైద్యలో ముట్టడుల నాశనమునొనరించెను. వైద్యు మొద్ద జర్మనీయులు గొప్పదగు అపజయము నందుదురు. ఫ్రెంచివారి వైద్యకర్తలు నాకు తెలియును. గాన జర్మనీయుల ప్రయత్నములను ఫ్రెంచివారి నష్టములు చాలవ్యవస్థలు. జర్మనీయులు పోకటను లన్నియు అసర్వవలయులతో నుండి యున్నవి. మిత్రమండలివారు తనరకు విజయముచుండునని వాకిపును సంపూర్ణమును నమ్మకము కలిగినది. ఫ్రెంచివారి వైద్యకర్తలతో నొకదాని కనుకము జేసికొని అంగ్లేయులువారల కధిక సహాయము నొన

రించిరి. అంగ్లేయులలో కలిగిన ముఖ్యస్థితి ఫ్రెంచివారు హృదయపూర్వకముగ కొనియాడిరి. జర్మనీయులకు మనము విరామము ఉండక శత్రువుల ముంటిమి. భయంకరులకు అంగ్లేవుని కులకు దూరముగ నుండుటయే తమవలంతుమని కైదీలు కొందరు వాత్సలననని వాత్సక్తి ప్రభువు నడివెను.

మిత్రమండలివారి యుద్ధసంగము.

పేరిను, మార్చి 27:- సంఘసమావేశములు పూర్తయి మై పుజలలో ఆగ్రహము వృద్ధిపొందినది. అధికపూర్తిమఖ్య మునుద్ధర్మము విధానము లీసంఘమువారేపురుష నలసి యున్నది గాననే ఆగ్రహ ముండెను.

మిత్రమండలివారి యుద్ధసంగ ముత్యముకటి.

లండను మార్చి 27:- మేనునగరమున సభయగియు గనే ఆస్థిత్తు మంత్రిగారు కోమునగరమున జరుగబోవు కభట దనుజేయుదురు. లాయుడు జార్జి గారి కొక యాహ్వాన ముంపబడినది. ఈ రెండవసభ మిత్రమండలివారి సంఘభావ కుభనూచకమై యున్నదని రూటెనవారా స్థానమునుండి తెలియపర్చినది.

ప్రాస్తువారి ప్రకటనము.

పేరిను, మార్చి 27:- మ్యాజునడి శత్రువుభాగమున కాంతముగ నున్నదనియే చెప్పవచ్చును. వాన్స్డోవా మాంటు రంగమున ఫిరంగి ముద్దము. జరిగినది. వోవరుయందు ఫిరంగులు కాల్పుబడినవి. ఆగ్నేనులొ ముందుగనులొని కేతిహంబుల తోను యుద్ధము జరిగినది. యుద్ధము పరాసువారి కనుకలముగ నుండెను.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు సరిహద్దు.

లండను, మార్చి 26:- కనుపడని ఇకవుడు అంగ్లే కైదీలు సెనూసినుండి కాపాడబడిరి అధికారులు పశ్చిమరించి.

ఆస్ట్రేలియా

సర్ ఎర్రెస్టు మాక్లిల్లరుగారు.

మొలర్ను, మార్చి 27:- రాన్ సముద్రపరిశోధనోద్యమ మును పరిశ్రమించి మాక్లిల్లరుగారు వేడక సముద్రమునకు వచ్చిరిని మానసు గారభిప్రాయపడుచున్నారు.

అగోరనాకా నాయువార్త.

వెల్లింటు, మార్చి 27:- బలహీన స్థితిలో తాను ముక్కురేవునకు పోవుచుంటిని ఈ నౌక వాయువార్త నుపి నది. తాము ప్రీతిపూర్వకము గల స్వాగతములగుచున్నది ఆభయ మొనగుచు ప్రధానమంత్రి మేసిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. అగోరనాకా సహాయార్థ మొక స్థిమరును బంపుడుమాయని వొకరమువా రాలోచించు చున్నారు.

బల్గేరియా

బల్గేరియనుల మందుకొట్టు ప్రేలుట.

సెలోంగ, మార్చి 27:- మిడ్డిమకద్దనుండు నొక పెద్ద మందుకొట్టు ప్రేలిపోయినది. 80నుండి బల్లములు మడసిరి. 150 నుండి గాయములు కలిగినవి.

జర్మనీ

సెల్విగ్గుహాకస్టిను విమానశాలలపై ముట్టక.

లండను, మార్చి 27:- ముట్టడియందు ఫిరంగులు విమానములవైపునకు పోయినవి. తీర్మానమును నిల్పిదీపకరినరముల 8 అంగుళమునములు నేలకూల్పుబడినవి. విమానములొని ఉద్యోగులుబండికపులొనర్పుబడిరి అని జర్మనునుండి వాయువార్తములము తెలియపర్చినది. హోయరుగ్గాను పరిసరమున బాంబులు వేయబడినరకు ఈవార్త యొప్పుకొనుచున్నది.

జర్మనీయులకాపుధారి వడవలు ముంపబడుట.
అంగ్లేయుల యుద్ధనౌకలకు పోరాటము.
అయ్యు కేప్టెను, మార్చి 27:- జర్మనీయుల కాపుధారి వడవలు రెండు నుంచి వేయబడినవి. తరువాతి రాత్రియందు జర్మనువారి డిస్ట్రీయరులు అంగ్లేయుల నౌకలదాకినవి. జర్మనీయుల డిస్ట్రీయరులొకటి మరలలేదని వైద్యులొ నాకా కళోగ్యులు ప్రచురించిరి.

టర్కీ

మెసెపోటేమియా తురుష్క స్థానమును

బట్టుకొనుట.

లండను, మార్చి 25:- ట్రెగ్రినునది తురుష్క గట్టున నుండిన నేలలు 14 వ తేదీ రాత్రియందు ఫాలహియవద్దనుండు తురుష్క స్థానము నాకస్మికముగ ముట్టడించినది మురించు కొనినవి. మాకు నలుగురు సైనికులు నష్టమైరి. 21, 28 వ తేదీలను అప్పడవ్వుడు టుటు పుడేశమును శత్రువిమానములున్నవారి ఫిరంగి దళములున్న ముట్టడించినవి. మాకు న్యల్సన్ వ్యవహారము కలిగింది. న్యల్సన్ మాకు నొంతుట లేదని పుకటింపబడినది.

గ్రీసు

శత్రుబాతీయుల తరిమివేయుట.

సలూనిక, మార్చి 27:- గ్రీసు రాష్ట్రమున నుండి జర్మనీయులను బల్గేరియనులను వెగ్నిచివారు తరిమివేసిరి.

మెక్సికో

విల్లగారు తప్పించుకొని పారిపోవుట.

వాషింగటన్, మార్చి 27:- మెక్సికో నేల నుండి విల్లగారు తప్పించుకొని పారిపోయిరిని అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర నేనాని వెల్లింగు గారు తెలియపరచిరి. అమెరికావారి యాశ్వికదళములచే వెంట దడుచబడుచు మునుగ్గువ పరిసరమున నుండు కొండలకట్టు మీద పారిపోవుచుండిరి.

బజారు ధరలు

చెన్నపురి

మార్చి 28-వ తేదీ.

	రు.అ.
లియ్యము కొత్తది	6-12-0
డిటా పాతది 28 ప.	7-20
జొన్నలు 24 1/2 ప.	8-8-0
ధూయలు బారున 1-8	70-8-0
నెయ్యి మునుగు 1-8	15-0
మిర్చి కొత్తది, బారున 1-8	80-8-0
డిటా పాతది	76-0
పొగాకు	150-0
దూది కొత్తది మార్చి, వాయుదా	142-0
కందులు బస్తా 60 ప.	9-12-0
నవ్వులు 14 ప.	3-8
ఉలలు ప. 48 బ 1-8	5-8-0
తిరిపెండు బారున 1-8	85-0-0
పసుపు బా.	45-8-0
చక్కెర మ. 1-8	8-15-0
బెల్లము , 1-8	2-4-0
కొబ్బరి మ. 1-8	5-8-0
పొకలు మ. 1-8	18-0-0
ఉప్పు బస్తా 46	3-8-0 3-10-0 చిల్లరకు ప-1-8 0-1-8
తొట్లు పా 1-8	1-8-0; 1-0-0; 0-14-0; కల
నీలిమందు మ. 1-8	105-0-0
సవరములు 1-8	15-8-0
డిటా	16-7-0
ఫ్రెంచికానులు	5-4-0
బంగారము	6-12-0
వెండి	80-0-0
గవర్న మెంటు ప్రతములు	83-4-0

హిందూవాద్యయ శ్రుతి స్మృతి పురాణేతిహాసవ
దాంతాదు లన్నిటియందును, ఆ నేకత్వముం దేకత్వమును, సా
మత్వమునందు నూత్నత్వమున స్థితత్వమునందు దస్థితత్వమును హి
సిండువట్టియుత్పన్నకాలమునందు హిందూదేశము ఆశియా
ఖండమున కుత్తనపాఠశాలగా ముండెనని చెప్పవలయున్నది.
కాళిదాస మహాకవిగారు భారతరత్న మగుటచేసి ఆశియా
ఖండమున కతడు ప్రాణకుల్యుడని చెప్పవలసియున్నది. కాళిదా
సు సెరుగబాలనా రాశియాఖండమును పూర్తిగా సెరుగబా
లను. కవిరత్నమగు కాళిదాసుడు ప్రాగ్జీత గులను దైవదత్త
మగు నాగింద్రియపారియుడని నడువదలను. — “స్పృహ్యదు.”

వెర్నను యుద్ధము

జర్మనులు చేసిన సన్నాహములు

లండను ప్రెస్సుపత్రిక మిలిటరీ విలేజుకు దిట్లు మార్చి 28 తేది ప్రాయశఛిత్తము:-

జర్మను సేనాపాతమున కేయెయెత్తుతలదలచినది. ఏమి చేయదలచినది కొందరికి సంశయమున్నది. గతవారము జరిగిన పరిశీలనలకును జర్మనుల సేనాపాతము నిశ్చయించుకొనెను. మంచి యోధులైనా లేకుండా జర్మనులు చివరకు తమ శక్తినితమ ధాతవశమునః కల్పించిన మాట వాస్తవము. జర్మనీవారి నిర్ణయమునది ప్రాప్తమై యున్న రంగముందలి మిత్రులందరి వారి ప్రతినిధులను సంతరించి వీరావేశమున జేయును.

ప్రాప్తమై యున్న రంగమున జర్మను సేన లెక్కను కం దకములనుండి బయటకువచ్చునని ముందు కనిపెట్టుకొనియున్నాము. అట్టియుద్ధములన్నియు వచ్చినది. కావున మనమెంత మాత్రము దీనినిచూచి గతకాలమునకంటె మేజీజుద్ధము జర్మనులకు కలిగినది కంటె జరుగవచ్చును. వెర్నను యుద్ధమున జరిగిన సన్నాహములన్నిటిని వాదనమునకుగ పరిక్షించిరి. భూ యుద్ధముతోకూడ నాకాశయుద్ధమునూడ సాగించుటకై ప్రయోగాలను నాకాశశక్తిని మిక్కిలి జర్మనులకుమేల నులు సమద్రుమ్మరిగనుటచేసినది. ఇంక వెర్నను యుద్ధమున లు జర్మనులు చేసిరి. కాని ఎన్నిటిని ఇక్కడ పేర్కొన నక్కరలేదు.

“ఏదో ఒకయెత్తు ఎత్తనలెను. పోరాటము మిడికి వచ్చి నదిని తెలియించుటకు, నానుభవమునకు మారుదీనిని పోరాటించి రెండు నెలల ముందుకుగల రహస్య ఇతరులకు తెలుపనికాదు. అంత జర్మనుల పోరాటమున ముందుకు వచ్చెదరు ఇప్పుడే ముందుకు వచ్చుటకు వీలులేదు. ఒక మూల శీతకాల ము ప్రారంభమగుచున్నది. ముందుకు వచ్చుటకు కొన్ని ఇతరత యుండియున్నది. పోరాటము రంగమునందలి జర్మను సేనకంటె మిక్కిలిమందలి సేనలే ఎక్కువగ నున్నది. పైకొక్కానామాల వారికంటె మనవారికేయెక్కువ. మం దు గుండు సామగ్రియ వారికంటె మనవారికేయెక్కువ. పోరాటము రంగమునందు జర్మనీవారి తాళంపట్టుటకు మన వారు చాలుదురనియే మా నమ్మకము.

పోరాటము రంగమునందు దిశలను పూర్వము జర్మను సేన 105 దివిజములనున్నది తెలిపితిమి. ఇప్పుడప్పుడు 118దివిజములైన ముందుకు. 1916-వ సంవత్సరమునందలివైనిట్ల మనకును వారు పోరాటము రంగమునందలివీరినిగెల్చిరి. వీనినిగెల్చిరి కాచియెడల జర్మనీవారిచే వెర్నను యుద్ధమునకు దుర్బుత్తులై యున్నారని తెలుచున్నది. పరిశీలనలను ముందుకు తోలుటకై చాల సేనలను కం దకములనుండి రప్పించి ఒక మాట నిలుపజేసిరి. చేతికొరకైన ఫిరంగిని, ఆప్టియావారి జుర్రులనుండి ఫిరంగులను తెచ్చి తగిలించుకొనియుండు వెర్నను యుద్ధమున జర్మనుల సేనలనుగూడగా వారు మిడదలేదు. వారు చేసిన ప్రయత్నములన్నియు మనకు తెలియునీ తెలి యును. జర్మనులెప్పుడు కాచుకొనుటకు ఇప్పుడు నిధులనుగ నుండిట్లు జరలను బోధుగా రెప్పుడును యుండలేదు. ఎక్క డెక్కడః మన సేనలనుగూడనో అక్కడక్కడ తెలిసంది మందిని నిధులనుగూడనది.

ఆరంభ ప్రయత్నము

వెర్నను యుద్ధము ను పక్కమించుటకు ముందు కత్తి పులతో విచ్చి ధ ప్రాంతములందు తలపడి వారి బలములను ఊచి చూచుట జపాను వారి యాచారము. వెర్నను యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనీవారిచే చేసిన చూచిరి. బేనెల 10 వ తేదిని జర్మనీవారు ముంపెనాను మాట్లాడి ప్రారంభించి ఫిబ్రవరి 21వ తేదిని స్పీసప్రేటుమిడదబడిరి. జనవరి 10 వ తేది మొదలు ఫిబ్రవరి 21 వ తేది వరకు రంగ మందలి వివిధస్థానములందు వారు మాట్లాడుచుచున్నది. ముంపెనాను కత్తి పులతో తలపడదలచియున్నది. ఇప్పటి నుండియు కొద్దిగ నో గొప్పగ నో తమ సైనికులకు అభ్యాసములను కాబోలు, ప్రాంతము, ఆర్మీయ, సోను, ఎయిస, ముంపెనా, మోసెన, ఆల్ఫెన్సు ప్రాంతములందు యుద్ధము నుపకరిమించిరి. ఆయాప్రాంతము లందు మిక్కిలిమందలి బలములనుగూడ కనిపెట్టుకొని వారియందే తేలె యుండెను. మన నిలువనైతికము ఒకచోటే ముంచ జరిగెనాను వైపుకు వచ్చెదము కదామన నా రూపించి

విన యూహించుకొనదలచును. కాని ఈయెత్తులతో జేసి మా జిత్తును మనము ముంపలేదు. ఆయాప్రాంతముల మాట్లాడి చివరకు ఆయాప్రాంతమువారితోనే యెదిరించుచున్నది. గాని ఏదోమనిగిట్లు ఇతరులతోనుండి సైనికులను తెచ్చి సైనిక కండ్లిని బలపరచలేదు. మనకిప్పుడు మంచియదనుకాదు. గనుక వారిని తీవ్రముగ యెదిరించనై యెదిరించలేదు. మేము నిలువనైతికముతో నొకరినొకరి కదిపిన మాటలనుబోలేదు.

వెర్నను యుద్ధము

అన్ని సన్నాహములైన తరువాత వెర్నను యుద్ధమునందు మొదటిరంగము ప్రారంభమైనది. “కోటుడి-మ్యూను” అను ప్రదేశమున వరాను సేనలనున్నది. ఇదిచాల ముఖ్యస్థానము. ఈ సంగతిని జర్మను లెక్కపరచలేదు. వారికి ప్రార్థిక తెలి యును. వరాను సేనలకుండ యున్నందున జర్మనీవారికి చాల కష్టముగనున్నది. మనముకూడండి ఏమాత్రము యందుకు పోయినను జర్మనులకు విషమించును. అదిగాక, బీమంటుకు ఉత్తరభాగమున నున్న వరాను సైనికకండ్లి వెర్నను కోటులే నున్నది, దుర్బుద్ధము. కం దకములను తెచ్చుకొనియుండుచేయన క్షుదుతలచుచున్నారేమనగదా. రేపు మన ప్రదేశమునందుకుకొప్పు కొనుడు. ఫిబ్రవరి 21-వ తేది జర్మను సేనాపాతము వరాను వారికి ఎంతో లభింపజేయున్నది. తెలివీనివారిదనుకొనినవిమిద బాంబు లనువేసిరి. జర్మనులు బోలెడు ఫిరంగులను తెచ్చిరి. మరునాడు ఫిరంగులను వారుచేసి బిగ్గిరొందుకొని అగ్ని కర్షణ ము కురిపించి రి. అప్పుడు బాగింటు, హ్యాబోలయధ్యమున వెర్ననుకోటు ల కలె కన్నదని తెలియజేసి ప్రదేశముమీద జర్మనులు పడిరి. మొదటిదెప్పువో వారికి చూచుంటు అపటి వారిచేతులతో బడినది. మరునాటి రాత్రియెడ తెలిపలేకుండ వరాను సేన దీక్షించుచు వచ్చెను. మునుకొద్దు మొదలు ఈటకు వరకును పాతక మైతల దూరము. ఈపాతకమైతల ప్రదేశముమీదను ఫిబ్ర వరి 28 వ తేదిని జర్మనులు వెర్నను ఫిరంగులతో నగ్ని కర్షణ ము కురిపించిరి. జర్మనులు యందుకు రాకుండ వరాను వారు దిట్లు ముగ నివారింతి, హామంటు గాగియను వారిని అడవివారు వదలివేసిరి. వెర్నను ఉత్తరభాగమున నున్న సైనికకండ్లిమీద జర్మనులు ఫిరంగి గుండ్ల కర్షణ ము కురిపించి పక్షపక్ష యెదిరించిరి. ఒక కుటలమును ఊచకోత కొనిగిట్లు వారము చేసిన ఇంకొక కుటలము వచ్చిపడుచుండెను. కాని వరాను సేన వెర్నను ప్రయత్నములతోనిలువబడి జర్మనులు మ్యూన్సు అడవిని తీసి కొనకరవార వారి చేతుల నుండి తిరిగి కొంత భాగమును పట్టుకొనిరి

28వ తేది సాయంకాలమున జర్మనులు తిరిగి ప్రారంభమై తీసికొనివచ్చి యున్నది. మరునాడు ఫిరంగుల కర్షణ మిప్పుడేమైంది. దీని నందుచేసికొని జర్మనులదా తీసిన ప్రాణములకు తెలిసిన తెలిపలేకుండ మాట్లాడించెను మ్యూన్సు మొదలు, హ్యాబోలయధ్యమున ప్రదేశమునందు భగభగాయమునందు ముంపెనాను సామెనో, బీమంటులను మాట్లాడి చివరకు రక్తధారలు కరిగించిరి. జర్మను లెంత రక్తమును ధారించినా అదురుముందుకు వచ్చలేదు. వరాను వారు వెనుకకుగొట్టుదు. ది. జర్మను సైనికులు వచ్చి కప్పులు తిప్పులగ పడుచుండికొని జర్మను ఫిరంగులనుండి హోయమని కర్షించియు గుండ్లుపడిటలేక, ప్రాణములను కదిలిపెట్టుటచే వచ్చిరి. సాయంకాలమునకు వరాను సేనా సంతక సామెనోకు దక్షిణపు కొండల మొదలు అగ్ని నువరినవారు. వ్యాపించి యుండెను. జర్మనులు బోలెడు ముందుని బలిచ్చి బాగింటు, హామంటు, సామెనా గాగియను, బీమంటుకు ఉత్తరమున నున్న అడవి ప్రాంతమును పొందగలిగిరి.

ఫిబ్రవరి 24 వ తేది రాత్రి వరాను సేన మాట్లాడించ లేదు. ఆనాడు దిట్లుగ ముంపెనాదీని. కాని తెల్లవారిన తరువా త యుద్ధము తిరిగి జోలై. ఇదివర కెప్పటికంటెను జర్మను లు, వేగముగను, తీవ్రముగను ఫిరంగులను పేల్చిరి. వరాను సేన ముందుకుయెచ్చును వరాను సేన జర్మను సేనలను వివరించుకొండమీద పడినప్పుడు వెనుకకు గొట్టుచువచ్చిరి. అన్ని సమ దక్షిణము మొదలు ముంపెనా వెనుక గొంచెము ప్రా ర్థువరకును సాయంకాలము వరాను సేనల వ్యాపించెనుండె ను. కుకరివారము రాత్రి యుద్ధము జరిగి యున్నది. ఫిబ్రవరి 28 వ తేది జేనెవారము ఉదయమున తిరిగియుట్టి ప్రారంభ మైనది. ప్రతిసారియు చాలనవ్వులతో జర్మనీవారిని వెనుకకు గొట్టుచుండిరి. వీరు బయలుపడదలి వరానువారి మొదటి కం దకపు వరకును సైనికులు వదలిపెట్టి మ్యూన్సుకోటులలోని కం దకము లొక్కమించుకోవలసి వచ్చినది. దామంటు కోటును జర్మనుల 24 వ తేదివరకు బర్ల రెడమెంటు

ఎందరినో బలియిచ్చిపట్టుకొనేక వివరము కనిపారము ఉదయ మునవట్టుకొనినది. కాని మధ్యాహ్నమున కొంతభాగమును వరా నువారు తిరిగి పట్టుకొనిరి. ఆకోటుల యెదురునది ఇంకను గుండేమాముగనున్నది. వరానువారు రూరక విరుచుకొని మిడ పడుచున్నను. జర్మనులు దానిని తాముకాపాడుకొనుచున్నా నని చెప్పుచున్నారు.

ముగింపు.

వెర్నను యుద్ధమునకు జర్మనులు 25 దివిజములను తీసి కొని వచ్చియుండును. బోలెడు ఫిరంగులనుగూడ వచ్చిరి గనుక వారు వెర్ననుగారికెక్కడ నాయుక్తము కనిపించుచుండును. వెర్ననుకోటును జర్మను సేనలు 118 దివిజము లుండగలవును. వరాను సేన 14 లక్షలమంది యందుకు. బహుశః దీ కి కొందరు తగినను తగ్గరయ్యును. ప్రజలు రాజనీతిజ్ఞుల ఒత్తిడి మాట్లాడి, తొందర పడితగిన యదనుచుచున్నది. వరానువారు తిరిగిజర్మనులను దీక్షించుకొన వరాను జర్మను సేనలని ఒక పట్టనైనను ఇదివరకు కదిపికో లేనో సంగత్య ము, మ్యూన్సుకోటును రిజర్వునెనికొను అక్కడ వారుకొను టకు చాలుదురని మేము విశ్వసించుచున్నాము. జర్మనులను ఊరకపుర్రెలు బిద్దులకొట్టుకొని బలపరచు నుండు ! మనకువచ్చి భయమేమి? వారిపటి చచ్చబడినవారిని తమ వారిపటి పట్టరయ్యును.

తపాల ప్రకటనలు:- ఇంగ్లాండునకుబో స్త్రీలు

బొంబాయినుండి ఏప్రిలు 2-వ తేది గాక 4-వ తేదిని బయలుదేరుచున్నది. కాబట్టి మదరాసు నుండి బయలుదేరు “పోస్టు ఎక్స్ ప్రెస్” ఏప్రిలు 2-వ తేది ఆదివారమునాడు బయలుదేరుచున్నది. గనుక ఆదివారమునాడు పోస్టులోనే ఉత్తరములనుగూడ తీసికొనిపోవచ్చును. యూరపునకు బంగీల ను పంపగోరువారు శనివారము 6 గంటలవరకును జనము పోస్టాఫీసునందలి గాని యిర వాష్టాఫీసునందలి పోస్టు చేయ వచ్చును.

సరోజినీ దేవిగారు:- ఈమె శరీరస్థితి మతిం దుర్బలముగా నున్నది. మరల జబ్బు తిరుగబెట్టినది.

ఉగాదిపండుగ బహుమతి. గోహరాన్ తీగలచీరలు

16 మూరలు మంచి సాగనైనవి. రు. 2-8-0, వి. సి. చార్జి 0-8-0

412 ఈ ప్రత్యేకముచీరలు బహువాణ్యమైన తెల్లమల్లులతో తీగలతో చుట్టు రమణీయమైన నన్ను అంచుకట్టి పున్నది. ఇదికట్టు కొనడానికి సాగుగాను చూచుటకు వయసుగాను యున్నది.

చీరలందు మారపు, దీనిని మేము ప్రత్యేకముగా వుగానికండుగకు గాను రప్పించి ఉన్నాము. ఇది ధరించినయెడల కలలకలనందము ఇంతయని చెప్పనవిగాదు. దీనిని చూచు ప్రతివాడు తెప్పించుకొనుటకుబలమారు చేతుకొనును.

1 చీర తెప్పించుకొనడానికి 1x జుల అడ్డీ ఇచ్చును పంపెదము. రత్నంకంపె, కి, ఇరుతప్పుకొవిధి, మదరాసు.

LARGE TYPE EDITION! NOW READY

THE VIRGIN'S KISS OR THE BRONZE STATUE.

BY G. W. M. REYNOLDS.

IN 4 VOLS. [AS. 9 PER VOL.

POST FREE. This is a masterpiece of the world-renowned Author unrivalled in fluency, plot and excellent description of nature, art love and the thousand and one varieties of the characters of people. This novel is one of the author's excellent productions. In this the author specially exposes different sorts of characters. Further, this is full of heart-thrilling facts. Numerous excellent morals are involved in this novel.

The novel will be printed in Four Volumes, one Volume every month. The 1st Volume ready for despatch from the 1st March 1916.

Other big type editions of novels by the same author now ready for sale.

Soldier's Wife, 2 Vols - - (Postage Extra.) 1 4 0

Faust (An Excellent Romance) 2 Vols do 1 8 0

N. B. - Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.

SUPERIOR WATCH CO., 194 Post Box, 167, G.T. MADRAS.

THE GREAT WAR.

HOW THE "ALCANTARA" FOUGHT THE GERMAN RAIDER.

Verdun Battle will Continue: Lord Northcliffe Interviewed.

ALLIED WAR CONFERENCE IN PARIS OPENS: INTENSE INTEREST EXCITED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

A 14,000 Tons Steamer Sunk.

LONDON, March 27.
The British steamer "Minneapolis" 14,000 tons has been sunk. All were rescued except eleven killed.

Raider First to go Down. British Vessel Outclassed.

LONDON, March 27.
The German raider "Grief" like the "Moewe" carried two seven-inch and six four inch guns and three torpedo tubes. She was really a light protected cruiser. Finding no loophole in the British cordon she was proceeding homeward in a leisurely manner in order not to attract attention when the British merchant cruiser "Alcantara" hailed her. The two ships were three hundred yards apart when the British Captain megaphoned enquiring particulars. He received a reply in perfect Norwegian, but as the raider looked suspicious the "Alcantara" lowered a boat, whereupon the "Grief" fired killing most of the boatmen. The "Alcantara" was hopelessly outmatched in the matter of guns, but fine gunnery and seamanship redressed the balance. The "Alcantara" did not escape some hard knocks, but the pounding was all in her favour until she was apparently struck by a torpedo. The two ships, battered themselves to pieces. The "Grief" foundered first, and after twelve minutes the "Alcantara" sank. Shortly afterwards British destroyers picked up the survivors. They reported that they had sunk a German submarine. The German survivors were conveyed to Edinburgh.

LONDON, March 27.
It is now believed that 100 people perished on the cross-Channel boat "Sussex". Those missing include the leading American psychologist, Professor Caldwell, and his wife.

The British Army. Mobile Dockers Battalion.

LONDON, March 27.
The formation is announced of a mobile dockers battalion composed of dockers at present in the Army, which will be used to relieve congestion at the British ports receiving the usual dockers' pay from employers.

France.

Allies War Council. Its Great Importance.

LONDON, March 27.
PARIS.—The Great War Council of the Allies has opened and is arousing the most intense interest, as it is expected to evolve co-ordinated war plans of superlative importance to all future operations.

PARIS, March 27.
Mr. Asquith and other British delegates to the War Conference have arrived. They were given an ovation.
LATER.—Mr. Lloyd George, Sir Edward Grey and Lord Kitchener will accompany Mr. Asquith to Paris.

Another Allied Conference.

LONDON, March 27.
Reuter learns that on the conclusion of the allied war conference in Paris Mr. Asquith will proceed to Rome to attend a conference of the Allies there. Mr. Lloyd George has also received a pressing invitation. This second conference is important being another indication, and is a good augury of the unanimity of decisions of the Paris conference.

The Situation at Verdun. Lord Northcliffe on His Visit.

LONDON, March 26.
Lord Northcliffe interviewed on his return from France said the battle of Verdun would continue much longer because the Germans after their unprecedented preparations would not dare to cease making attacks. Their failure to capture Verdun would be the greatest defeat of the war. He knew the exact number of French losses, and they were very small compared to those of the Germans whose communiqués were mostly lies. His visit to France had more than ever convinced him of the ultimate victory of the Allies. The British had helped the French by taking over another portion of their line. The French were very warm in their praise of the great improvement in the British Army. We were worrying the Germans giving them no rest. German prisoners told him that they were glad to be away from the ferocious English.

VIOLENT BOMBARDMENTS.

Activity of French Artillery. German Aeroplane Brought Down.

LONDON, March 27.
PARIS.—A communiqué says:—West of the Meuse there was violent bombardment between the village and

wood of Malancourt and of our second line. There was no infantry action. There was intermittent cannonade east of the Meuse and in Woëvre. Our artillery was most active on the whole front, causing explosions at several points. Our long range guns shelled the station at Vigneulles-les-Hattonchattell. We shelled the enemy communications in Argonne and the defences in the Vosges. A French pilot brought down a German aeroplane at Donaumont.

LONDON, March 27.
PARIS.—The communiqué says West of the Meuse it was relatively calm while there was uninterrupted artillery fighting on the Douaumont-Vaux front. There was a fairly violent bombardment in Woëvre and mine and grenade fighting in Argonne which was favourable to the French.

Greece.

Ammunition Depot Blown Up.

LONDON, March 27.
SALONIKA.—A large Bulgarian ammunition depot at Middine has been blown up. Thirty were killed and 150 injured.

Enemy Aliens Driven Away.

LONDON, March 27.
SALONIKA.—All Germans and Bulgarians have been driven out of Greek territory by the French.

EGYPT.

Egyptian Frontier.

LONDON, March 27.
It is officially announced that the two missing British prisoners have been rescued from Senussi.

New Zealand.

The "Aurora" in a Disabled Condition. Warm Welcome Assured.

LONDON, March 27.
WILLINGTON.—The "Aurora" has sent a wireless message that she is proceeding to Port Chalmers in a disabled condition. The Premier, Mr. Massey, has replied assuring her of a warm welcome. The Government is considering the despatch of a steamer to the assistance of the "Aurora".
The "Alcantara's" Fight with the German Raider.

MELBOURNE.—Mr. Mawson opines that Sir Ernest Shackleton has abandoned the Ross Sea scheme and has returned to Weddell Sea.

Mesopotamia.

Turkish Post Surprised and Seized. Kut Bombarded by Enemy.

LONDON, March 27.
An official statement says that the forces operating on the right bank of the Tigris surprised a small Turkish post at Falahiyyeh on the night of the 15th March. Our casualties were four. General Townshend reports that enemy aircraft and artillery bombarded Kut at intervals on the 21st and 23rd March. Our casualties were slight. The situation is unchanged.

Germany.

The Air Raid on Schleswig Holstein.

LONDON, March 27.
A German wireless message, referring to the attack on airship-sheds in Schleswig-Holstein, says that anti-aircraft guns brought down three British seaplanes on and east of the islands of Sylt. The occupants, consisting of four British officers and one non-com., were captured. The message admits that bombs were dropped in the neighbourhood of Hoyerschleuse.

LATER.—AMSTERDAM.—A Berlin naval communiqué says:—After two German patrol boats were sunk German destroyers encountered during the night British destroyers. One German destroyer has not yet returned.

British and German Credit Compared. Further Fall in the Mark.

LONDON, March 27.
Reuter understands that the official view relative to the position of British and German credit is that whereas the depreciation of sterling is comparatively trivial, the mark has fallen between twenty-five and thirty per cent. throughout the world. This is very interesting as showing the certainty of neutrals of the German defeat. The Germans themselves are desperate. They have been buying and paying for raw materials abroad now, although knowing that they cannot be delivered until after the war, thus showing that they prefer to hold cotton and copper than marks. In other words they have been selling bears of marks. Although Germany can un-interruptedly export to Holland, Denmark, Sweden and Switzerland, the depreciation of mark in these countries is greater than in America.

TELEGRAMS.

Bulgaria.

Bulgarian Magazine, Blown Up.

SALONIKA, March 27.
A large Bulgarian ammunition depot at Middine has been blown up. Thirty persons were killed and 150 injured.

United States.

Villa Escapes.

LONDON, March 27.
WASHINGTON.—The escape of Villa from the Mexican forces is announced by the United States General Pershing. Villa is taking to the mountains near Mamasupa, and American cavalry are pursuing him.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

Prohibition of Export of Wheat and Wheat Flour. Government Monopoly.

DELHI, March 27.
A Gazette Extraordinary prohibits on and from the 1st April 1916 up to and including the 31st March 1917 the taking by sea of wheat out of British India provided that nothing in this notification shall apply to wheat shipped by or on behalf of the Crown. It also notifies that from the 1st April 1916 up to and including 31st March 1917 no wheat flour shall be taken out of British India unless a permit in this behalf signed by the Chief Customs Officer is produced to the Customs Collector at the port of export in respect of such wheat flour and such wheat flour is shipped in accordance with the terms of such permit.

Duty on Preparations Containing Spirits. Preferential Rate Withdrawn.

DELHI, March 27.
A Press Communiqué says:—By the Indian Tariff Amendment Act, 1916, the preferential rate which was accorded, by the tariff of 1910, to spirits contained in drugs, medicines and chemicals has been withdrawn. Such spirits will now be assessed as mixtures and other preparations containing spirits, namely at Rs. 14-10 per liquid gallon if entered in such a manner as to indicate that the strength is not to be tested, and at 11-4-0 per proof gallon if tested. Perfumed spirits are now shown as a separate class on which the rate of duty is Rs. 13-12 per liquid gallon, but the Government of India have decided to follow the English practice in allowing perfumed spirits, if under proof, to be assessed on their actual strength. This concession is, however, subject to the condition that when the amount of duty so calculated would be lower than that obtained at 7½ per cent ad valorem rate, duty should be levied at the latter rate what reference to the provisions of the Sea Customs Act.

Calcutta.

Bengal Legislative Council. To-day's Proceeding.

CALCUTTA, March 27.
A meeting of the Bengal Legislative Council was held to-day at Government House. His Excellency the Governor presided. In reply to questions regarding railway schemes from Calcutta to Barisal and the Bongong-Satkhira railway Mr. Green said that a copy of the project report and estimates of the proposed Khulna-Barisal-Faridpur Railway has been received from the Railway Board. The Government is examining the very difficult problems which are involved and has not yet found itself in a position to express a final opinion. As regards Bongong-Satkhira Railway the question is still under consideration of the Railway Board.

In reply to the question asking for extension of the scope of the Calcutta Fire Brigade to bring the mills on both sides of the Hoogli within its scope, Mr. De replied that the Government would be prepared to sanction the extension of the radius of action of the Calcutta fire brigade as far as was possible without a disproportionate increase in capital and recurring expenditure, but there was little chance of the change of radius being extended to the limits suggested in question. The outlying mills must look for protection against fire to the efficiency of their own fire drill and appliances.

Mr. Beaton Bell then presented the budget for 1916-17. He said that there had been no change in the figures in the revised budget which had already been presented. The Council adjourned to the 3rd April.

Extension of Court of Wards Act.

At to-day's meeting of the Bengal Legislative Council a non-official member moved a resolution asking for the extension of the Court of Wards Act from managing the properties of Zemindars to that of tenure-holders. After some discussion the following amended resolution was accepted:—The Council recommends to the Governor-in-Council that early steps be taken to obtain official and non-official opinion on the advisability of amending the Court of Wards Act with a view to extend the provisions of that Act so as to protect and bring under the direct management of the Court of Wards properties of minor children of deceased tenure-holders, and other disqualified members among such tenure-holders.

TELEGRAMS.

An Armed Dacoity.

CALCUTTA, March 28.

An armed dacoity is reported to have been recently committed by some twenty young Bengalis at the residence of Sarup Chunder Dass, a dealer in jute, residing in the jurisdiction of Moradnagar Police station in the Tipperah district. It is stated that the dacoits ransacked the house with lighted torches and forced the owner of the house to deliver the key of the iron safe which they fled carrying away Rs. 11,000 in cash and Rs. 1000 in Government currency notes.

Motor Car Dacoity.

In connection with the motor-car dacoity committed on the 4th instant in the residence of Heera Lal Shosh of Datarpur village in the jurisdiction of Dumjer Police station of Howrah district the Criminal Investigation Department visited several houses at Datarpur and Bhaskura on Sunday morning, and after a protracted search arrested six Bengali youths. The accused were yesterday placed before Mr. Hopkyns, District Magistrate of Howrah, who remanded them to custody, pending further enquiries. The bail was refused.

The Departing Viceroy.

CALCUTTA, March 27.

The Calcutta papers commenting on His Excellency Lord Hardinge's farewell speeches criticise his administration.

The "Statesman"

The "Statesman" in a strongly worded article says:—There has seldom been a Viceroy who has so persistently and wantonly interfered with Local Governments and ignored their just rights. The Delhi proclamation was a flagrant example of treating Local Governments as if they were negligible or non-existent."

After citing two more instances namely vetoing the Drissa Tenancy Bill and Cawnpore Mosque affair compromise the paper says:—"As a consequence boundaries between Provincial and Imperial control are now less clearly defined than ever, and provincial autonomy now rests not on firm principles but on the whim and fancy of Delhi and Simla. Nevertheless, Lord Hardinge, it is certain, will continue to regard himself as the liberator of the Provinces."

Referring to the choice of Delhi as capital the "Statesman" observes:—"It may be doubted whether here are a hundred persons in India to-day who do not look upon the erection of a grandiose new city as an extravagant and useless folly."

Referring to the Viceroy's defence of Delhi the "Englishman" says:—"It was only natural that Lord Hardinge would have devoted a part of his farewell speech to an effort to prove that the removal of the capital to Delhi had been justified by the results, but objection must be taken on constitutional grounds to the continued association of the name of the King Emperor with a project which has now become thoroughly discredited from every point of view. It is perfectly true that the building of the new city was ordained by the word of the King Emperor. That is the one thing that now saves the project from abandonment. But the King acted as a constitutional monarch on the advice of his Cabinet and the Government of India and there is no longer room for doubt that the advice was extremely bad."

THE "INDIAN DAILY NEWS".

On his supposed thick and thin support of self-government his popularity was founded. Now that it is discovered he is in favour of moderation and cautious advance that popularity in certain quarters disappeared and as one Indian paper puts it, we are curious to know what those of his Indian admirers who call him the greatest of Indian Viceroy or the greatest since Lord Ripon's time, and who are for self Government or Home Rule, think of his farewell speech before the Council. On such slender threads is the popularity of a Viceroy of India built up. Had Lord Hardinge said that India was fit for self-government to-day he would still be "the greatest of Indian Viceroy."

Arrest of Suspected Anarchists.

CALCUTTA, March 28.

During the past week or two further arrests have been made in Calcutta and Bengal of suspected anarchists, a number of whom have been interned and others sent back to their own provinces, where they have been re-arrested. Some of the leaders are still at large and are known to have taken refuge in French and Portuguese territory. Sedition is not an extraditable offence and from the comparative security of Goa, Pondicherry and Chandernagore the seditionists are able to carry on their propaganda. German money is known to have reached the anarchists, but plans of the latter were upset by the police activity which has resulted in the capture of over a hundred of seditionists.

Trained Nurses.

CALCUTTA, March 28.

Mr. C. Kennedy and Miss Joan Kennedy wife and daughter of Dr. W. W. Kennedy have left Calcutta for Howrah to join section military hospital there. On the same day Miss Graham left for Lucknow and Miss Rathaway for Poona. These ladies have been trained by the Calcutta branch of the St. John Ambulance Association which has now sent sixteen ladies to the military hospital two of whom are actually at the front in France. Another of Dr. Kennedy's daughters will be going in a few days. Nurses are badly needed. Owing to the good work done by the first two ladies sent from Calcutta branch E. Miss Phelps and Miss Cosserat at Dehra Dun, Calcutta has been specially asked to supply other ladies. The ladies work at Sanbhu Nath Pundit hospital and the Presidency Hospital as part of their training.

14½ Lakhs for 43 Armoured Aeroplanes.

LAHORE, March 28.

His Honour the Lieutenant-Governor, patron of the Punjab Aeroplane Fund communicates to the public through the Press the Secretaries' statement of accounts of the Fund. A total subscription of nearly 14½ lakhs has been received which has enabled the Province and states connected or associated with it to

TELEGRAMS.

offer to His Majesty the King Emperor the services of 43 armoured aeroplanes as a tribute of loyalty from the Punjab. Apart from the Native states there is not a single district in the Province whose name will not be associated with one or more of the units of this splendid fleet. The movement been entirely spontaneous and without official suggestion. The response thereto has been equally spontaneous and representative of all classes races and creeds. Ruling chiefs, officials and non-officials, military and civil, Urban and rural residents, educated and uneducated, school pupils, college students, artisans, miners agriculturists, traders, bankers, commercial companies, and professional men, have all alike generously contributed their quota. The result, which has far exceeded most sanguine expectations of the promoters, is a unique tribute of the practical loyalty worthy of the great Province, to which all belong. The Lieutenant-Governor on behalf of all those interested in the fund desires to convey most grateful acknowledgments to the Hon. Secretaries who have devoted so much time and labour to this public spirited enterprise, also to the Banks which had kindly consented to take charge of the subscriptions, and finally to the press, English and Vernacular for the great assistance they have given to the movement.

The Viceroyalty of Lord Hardinge.

The Bengalee's Comment.

CALCUTTA, March 28.

Commenting on the farewell speech of His Excellency Lord Hardinge the "Bengalee" says:—"Lord Hardinge's farewell speech is not, we are afraid on a par with His Excellency's previous utterances. We are of course grieved to see that Lord Hardinge has repeated the bureaucratic caution so far as our endeavours to realise the ideal of Colonial Self-Government are concerned. This is not the place to join issue with Lord Hardinge as to whether the Colonies and Dominions have attained self-government after coming up to the standard of fitness, which people in authority are in the habit of demanding from those who claim it from them. Suffice it to say that even when America declared the war of independence there were an influential section of American people who doubted their fitness to go on without the help of the Mother country. But history has falsified their misgivings."

BRIEF TELEGRAMS.

The Raja Sahab of Madhol, a State in the Southern Mahratta Country, having expressed a desire to go to the front has been asked to keep himself in readiness.

The Hon'ble Sir Muhammad Faiyaz Ali Khan, Nawab of Pahasu, in the Aligarh District, has resigned his seat on the United Provinces Legislative Council. He will be succeeded in the Council by Mr. A. H. Silver, Director of Industries in that Province.

His Highness the Maharaja of Kotah has contributed ten thousand rupees to the Lady Hardinge Medical College and Hospital for Women and the Maharajis of Kotah have given five thousand rupees. H. E. the Viceroy has gratefully accepted these generous donations.

Our Coonoor correspondent wires:—The Cantonment dairy which has been successfully managed for the past eighteen years by its proprietor, Mr. R. T. Patel has been sold to the Government, and from the 1st April the Government Military Farm Department will run it under the designation of the "Government Dairy Farm."

The P. and O. steamer "Kaiser-i-Hind" with the outward mails of the 19th instant, passed Suez on Sunday evening. The "Salsette," with the outward mails of the 9th instant, is expected to arrive in Bombay at daylight on Friday next. The "Khyber," which left Bombay on the 29th ultimo, arrived in London on Saturday, the 25th instant.—all well.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, March 27.

The British Steamer "Cerne" and the French steamer "Hebe" have been sunk. The crew of the former and ten of the latter have been landed. It is believed that the remainder have been picked up. The Hull fish carrier "Khartum" has also been sunk. Two have been picked up. It is feared that nine have been drowned.

It is officially announced that ten were drowned when the Dominion Liner "Englishman" was sunk.

The American Embassy announces that all Americans on the "Sussex" were saved. Two were dangerously wounded and another seriously.

Professor Baldwin and his wife are safe. Their daughter is in hospital in Boulogne.

A meeting of the supporters of Sir E. Shackleton expedition at which Lady Shackleton and Mrs. Mackintosh were present decided to take immediate steps to organise an Expedition to Ross Bay.

PARIS.—The Conference of delegates of the allies received whole-hearted ovations. The Conference sat with closed doors, but Reuter understands that the Conference specially considered the means of achieving a decisive victory.

Sir J. Hewett's Impressions of India.

LONDON, March 27.

In an interview with the "Morning Post" Sir John Hewett gives the impressions he derives from his recent visit to India. The general loyalty of the land headed by the Ruling Chiefs he describes as marvellous. The change in the country even in the short time since his departure he found wonderful. He was specially im-

TELEGRAMS.

pressed by the tremendous advance in the position and power of that portion of the Indian public which takes part in politics and of the Indian Press. He thinks that the people little realise the war and its meaning. The Censorship, he says, is chiefly to blame for stifling information. He condemns the absence of any tentative offering of financial aid to Britain towards the war, from whose consequences India is completely sheltered by the British Navy. This he regards as a grave political error, which leaves the people under the impression that they need pay nothing for the war, involving their future welfare. The most serious effect of the war was its hindrance of commercial and railway development. He welcomed the appointment of the Industrial Commission and especially the appointment of Sir Thomas Holland as President. He insisted on the importance of more stringent measures against German traders. The "Morning Post" in a leader on Sir John Hewett's communication has some unflattering remarks on Sir William Meyer and his attitude towards the proposed Indian War Loan.

ఆంధ్రముఖ సభ.

ఆయాగ్రి,

చెన్నైపురి కానసభా సభ్యులు ఆంధ్రముఖము, నెల్లూరు పురవాసులు నగు ఆనరబిలు. ఆచార్యులు నుబ్బుకృష్ణారావు వంతులుగారి ఈ సవరణము ఆంధ్రసభకు అగ్రాగ్రాధిపతిగ నెన్నుకొనిన వాగుండును. ఏన్నవారయినను, కృష్ణారావుగారు రాజ్యాంగశ్రేణులు, మాతృభాషాభివృద్ధికి శాశ్వతములు ఆంధ్రరాష్ట్ర శిశువులను కృష్ణారావుగారు కృతార్థులని కొందరికి భయముండిన ఉండవచ్చును. అట్టిభయమునవరము. ఆంధ్రరాష్ట్రము కావలయునని ప్రతివారి యాదర్శముగాని యెప్పుడోకావలయునని పోరాడుట ఆనవసరము. ఆధులతో సంఘభావము, శాశ్వతమునుండి ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చునని చెప్పవారికి కృష్ణారావుగారు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు కృష్ణారావుగారికి నెక్కువ అభిమానము గలదు. రాజోపు వర్ణనము ఆంధ్రమారిన పూజించుట నెల్లూరు మండలమునకు సభకు ఆహ్వానింపవలెను. నెల్లూరువా రాజోపు వర్ణనమునకు కృతార్థులని జవాబిచ్చాయును. నెల్లూరు మండలవాసులు, కృష్ణారావుగారి వంటివారు, మాతృభాషాభివృద్ధికి అగ్రాగ్రాధిపతి, ఆంధ్రోద్యమమునకు సంబంధించిన కలుగింప వలయును. చరిత్రకథానామము, యే నెల్లూరు మండలవాని యుత్సాహధరితుడు కావలయును? నెల్లూరు మండలములోని ప్రతివారును, కను మండల, ఆంధ్రోద్యమము యువస్వామ్యమును జవకమానరు! వారి పూర్వపుణ్యముల మార్పుకొనుటకు! ఆంధ్రోద్యమమున కేయోరనియ్యక ఆంధ్రసభయూరకుండెడు!

ఎం. వి. ఎన్. కర్క

[5 వ పేజీ తరువాయి]

వేముచున్న రామచంద్రారావుగారు మన భాగ్యవశమున నాంధ్రదేశమునం దవరించిని పూజ్యులలో నొకరు. విశేషమునకు శాలి. తాను త్రానిన యెట్టికార్యమునైనను చుడనట్లు నిర్వహించుకల సమర్థుడు. మన వాంఛితులకు కల్పవృక్షము వంటివారు. ఆంధ్రమండలమునకు రెండవ గోల్డెన్లీడ్ వంటి వునురా. ఆంధ్రులలో యెక్కుండు సమర్థులకు. వారెవరికిని ఏమి తినిపోవువాడుకారు. ప్రసిద్ధి వ్యాధివాదయై, విశేష భవనంపాదమున కవకాశము కలవాడైయున్నను, దేశసేవకేముగంకలముకట్టికొనిన, యీ మనుజులలో ఆర్జవకాంక్ష, పూరిగ విడవాలి సనియే వాయుకమును. ఆయాభివృద్ధికి బలము చూచు సమర్థులగునైన యూరోపియను సభ్యుల ముందర నిలిచి, ఏమి కార్యాకార్యముల యాగాములు, ఏమి కృతార్థులకు మగ, సహేతుకముగ, నిశ్చయించి ప్రసంగించుకల శివ. నా సంపన్నులు. వీరికలె శాసనాధికారముగంకలము కట్టికొనిన సమర్థులు మన దేశమునందరుడుగనవ్వారనియే చెప్పవచ్చును. ఇట్లే నిర్మలచిత్తముతో శాసనాధికారము సమకట్టిన ప్రజాప్రతినిధు లొకరును యుజుదేవినో మనదేశ మధిరకాలములోనే క్షేమాభివృద్ధి సందగలదని నిశ్చయముగక చెప్పవచ్చును.

కావున ఆంధ్రోపాద్యులు బుద్ధివోగ్యుగియుల కలుగ బడిన, పరిచయము సంపాదించవచ్చునని కాని, భవార్థమునకు నువకానియరునని కాని, ఆదేవరమునకునని, ప్రతినిధి భూమికలతో రంగులమున విహరింపనించిన స్వార్థపరాములులను నాది మోసపోషక, హాకరూకరతతో, వరికల బుద్ధి, స్వార్థపరాములను, అనుభవకాలమున, గనిపెట్టి యానామమును సేపి మనదేశాభివృద్ధికి మార్గదర్శకు లగుచు గాక యని మిమ్ము పొగ్గించుచున్నాడను.

వి. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు

శిల్పావ్రతియను బహిరంగపరచుట.

నిన్న సాయంత్రము కీర్తిశేఖరులు వి. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి శిల్పావ్రతియను గవర్నరు గారు బహిరంగపరచుట. మద్రాసు శాసనసభాసభ్యులును, హైకోర్టు జ్యూరుగాధిపతులును, మద్రాసు లివ్ ఫు గారును, సర్వకాలవారసులు, వృత్తుల వారసులు, అధికారులు సభాకాలమును మాకుటకు వచ్చిరి. కొందఱు దొరసానులును, కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి కుటుంబ శ్రీమతులు గూడ వచ్చిరి.

కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు మొదట శ్వాసవాయుగా నుండి ఆకల దొరతనము వారి కార్యవిరూపకసభ్యులై మహా స్తుతపదవి గ్రహించి 1911 వ సంవత్సరమున కాలధర్మము నొందిరి. అప్పుడు చెన్న పురమున అప్పటిగవర్నరుగారు కార్య కేంద్రభూమి గారి యాజమాన్యముక్కింద నొకసభచేసి కృష్ణస్వామిగారి జ్ఞాపకార్థము శిల్పావ్రతియ నొకదానిని నిర్మింపజేసెనని తిర్మాగించిరి. దీనిని సభ్యులందఱును ఆంగీకరించగా ప్రత్యేక సంఘ మొకటి యేర్పడి శిల్పావ్రతియను నిర్మించుటకు తోటల యొద్ద 16 వేల రూపాయల చందాలు ప్రోగ్రామచేసిరి. ఇదియే కాక కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమున పనిచేసి ప్రభుత్వ తినింపించినందున వారి శిల్పావ్రతియ నెనేటుమందిరముచేత ఉంచుటకు ప్రత్యేక నంబుమువారు విశ్వవిద్యాలయాధికారుల యనుమతిగూడ బడసిరి. ప్రస్తుతము శిల్పావ్రతియ నెనేటుమందిరమునకు తూర్పు గానున్న బయటనుండు తూర్పుముఖముగా నిర్మింపబడి రాజులునున్నది. దీనిని ప్రభుత్వ గారి శిల్పావ్రతియను నిర్మించిన శిల్పకళావైఖరము గారే దీనినిగూడ 15 వేల రూపాయల చిల్లరకు నిర్మించెను. దీనియందు శిల్పకళావైఖరము కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి స్వరూపము నిల్పించుచున్నట్లు చెక్కబడి యున్నది. క్రింద చూపరాల్సిన నీ క్రిందివిధమున మాటలు వ్రాయబడియున్నవి.

“శ్రీ వి. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు సి. ఎస్. వి. దొరతనమువారి కార్యవిరూపక సభాసభ్యులు. జననము 1863. మరణము. 1911.

పాపల చందాలను నిర్మింపబడినది.

ప్రత్యేక సంఘమువారి రిపోర్టును జి. పి. వలేశుగారు చదివిరి. ప్రస్తుతము మద్రాసు హైకోర్టులో ఆద్యోకేటు జరలుగా పనిచేయుచున్న గౌరవనీయులకు శ్రీరామ అయ్యరుగారు కీర్తిశేఖరులు కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారిని గురించి జ్ఞాపించి చెప్పిరి.

కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు అనేక విధములుగా భారతీయగౌరవమును స్థాపించిరి. వారు 15 సంవత్సరములకు పై జ్ఞానియందు సర్వకాలియ మరణముపై పాటుపడిరి. దక్షిణ భారత దేశములో ప్రబలమగుచున్న ప్రభుత్వవాదమున

కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి తీరగమే నిదర్శనము. వారి విశిష్ట హృదయమును, వారి మహాశక్తియును వారి దక్షిణియమగు మూర్తియును, వారి సర్వభావమును, మనమెల్లప్పుడును స్మరించుచుండు వచ్చునని శ్రీరామ అయ్యరుగారు రచిరి. ప్రభుత్వ దేశభక్తియు కార్యకర్తయైన వారి కుండుగు విశేషగుణములు. సర్వభిక్షామిమితా, గోభిక్షాగలసి కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారును మోదకవారీయ మహాభక్తుల కష్టకాలమును సంగ్రహించియుండిరి. వారికి పారిశ్రామిక ఉద్యమముల నన్నిటిని ప్రోత్సహించుచుండిరి. వారికి సంస్కృత విద్యయును గలపేర్లుయును, వైదికమత మునుండుగల విశ్వాసమును వారిదేశభక్తికి కన్నుదెచ్చినది. వారు సంఘాభివృద్ధి నడుపు జాల తోడ్పడిరి. పంక్తి భోజనమును, సమద్రయమును, శ్రీవిద్య, మొదలగు వానిని ప్రోత్సహించుచుండినట్లు కారణములు గలవని శ్రీరామ అయ్యరుగారు రచిరి. కీర్తిశేఖరులు గోభిక్షాగలసిగానుండు వారిని తన యన్నదమ్మునివలె జూచుచు, సర్వవిషయములందును వారి సలహాను దీక్షింపచుండెడివారు. దొరతనమువారి కార్యవిరూపకసంఘములందు వారు కొద్దికాలమే పనిచేసియుండిరి. శిల్పావ్రతియను బహిరంగపరచుటకు ముందు గవర్నరుగారిట్లు చెప్పిరి.

“జానలేనే ఈమహనీయుని తెలియకుండువారి నేన లీకమాచేశమునండి యుండును. అట్టివారికి రెండు శ్రేణులు లు నున్నవి. కీర్తిశేఖరులు కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు రెట్టివారు అనుటయొకటి. భారతీయ మహాపురుషులలో పాటు

దీరినెందుకు తెక్కనేయకలెనట రెండవది. శ్రీరామ అయ్యరుగారు ఈప్రశ్నలకులకు సదుత్తరమిచ్చినందులకు వారికి మనము కృతజ్ఞులము. దొరతనమువారి కార్యవిరూపక సంఘము, శ్వాసవాయు మున్నగువోట్ల ఇక నెచ్చట పనిచేసియున్నను కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు భారతీయులయొక్కయు, యూరోపీయులయొక్కయు పొగడ్డుల పండియుండిరి.

ఇకనకొరముగా శిల్పావ్రతియనుబహిరంగ పరచుచున్నాను. ఇట్టి ముత్తరమును పాల్గొనగల్గుట మాకుద్యవ్యమని భావింతును. ఈ ప్రతిమ అన్ని కాలములకును కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారి సద్భావకర్తయను, స్వాస్థ్యత్యాగమును, మొదలగు ధర్మగుణములను మనకు జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుచు మనకార్యములందు మన నుత్సాహప్రేరేపకులగుగాక జేయును గాక! విశ్వవిద్యాలయములో సంబంధించిన మహాపురుషులు గాన వారి శిల్పకళాభారతీయవిద్యార్థులకు మద్దతు మిచ్చునదియై యుండగలను”

దక్షతో ఈయుత్తరమును గౌరవగొన నంగీకరించిన గవర్నరుగారిని లాసనుగాను సమీచముగా భరింపించిన మనక సమాచేశము ముగిసెను.

ఫోర్టు సెంటు జారీ గెజెటు

మార్చి 28, 1916

ప్రకటనము.

1916-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 15-వ తేదీ లోపల దొరతనమువారి కందలాలని యుత్తరములను మున్నగు వానిని ప్రోగ్రామ హామీలు, నీలగురులకు పంపవలెను.

ఒక సవరణ.

మార్చి 7 తేదీ గెజెటునందు ప్రధమభాగమున నాయును, వి.సి. ఎస్. గారి నెలపు విషయై ప్రకటించినవోట్ల “జూలై 18- తేదీకి బదులు “జూలై 14-వ తేదీ యొక్క చదువు కొనవలయును.”

నెలపు.

డిల్లీ 15-8-1916 ఇండియా దొరతనమువారి ఉపకార్య దర్శిగానున్న ఎఫ్. నాయుస్. వి. సి. ఎస్. గారికి 14, ఏప్రిల్ 1916 నుండి మూడుమాసములు పిందీలేనెల వీరుబడినది.

డిల్లీ, 18-8-1916.

ఇండియాదొరతనమువారి వాణిజ్య, పారిశ్రామిక శాఖా ఉపకార్యదర్శిగానున్నట్లుట వి. సి. ఎస్. గారికి 14, ఏప్రిల్ 1916 నుండి మూడుమాసములు పిందీలేనెల వీరుబడినది.

నెలపు చూగినన తరువాత దినమునుండి స్టేటు గారు మద్రాసు దొరతనమువారియొద్ద పనిచేయుచుండును.

శ్వాసవాయు.

ఏప్రిల్ 14 వ తేదీనుండి విలియం రీసు జానుగారును విలియం జాను దంకను కోలిగారును రెండవగోతు అగెన్సిటు నూపరింపెండెంటువదవికి తగ్గించబడిరి.

ఏప్రిల్ 28వ తేదీనుండి ఫ్రాంకువీరు సాగ్నీజార్జి గారు రెండవగోతు పోలీసు నూపరింపెండెంటు పదవికిని, ఎడ్వర్డు రామన్ హోర్ట్ స్టీవెన్సు గారు మూడవగోతు నూపరింపెండెంటు పదవికిని, హెన్రీ ఎర్నెస్టు విలియమ్సు గారు శాలక్రమేను నూపరింపెండెంటు పదవికిని, ఆలింగన్ ఎల్. ఎల్. విల్లియమ్సు గారు ఐదవ గోతు నూపరింపెండెంటు పదవికిని, హూకేసు గార్డెన్ నెటిల్స్విగ్ గారు రెండవగోతు అగెన్సిటు నూపరింపెండెంటు పదవికిని తగ్గించబడిరి.

క్రిమినలు పొన్సిజనకోడ్డు రిగ నెక్కునక్కింద 15 ఏప్రిల్ నుండి మల యుత్తరముల వచ్చుకలకు నరసాపురము సబుడివిజననందలి భీమవరంకాలాకా సబుడివిజననుండి తొలగించబడి భీమవరముసబుడివిజన అనుపేరుతో ప్రత్యేకసబుడివిజనగా జేయబడును. ఈసబుడివిజన ముఖ్యపట్టణము భీమవరమునందే యుండును.

మార్చి 28 డిప్యూటీ కమిషనరుగారు ఉద్యోగి త్యాగమాడతరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి. కోడ్డు శాలక్రమేయ్యనునందు జేప్పించిన మూడవతరగతియధికారములన్నియు వారికోనగలబడినవి.

మధురయందు శాలక్రమేయ్య పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగా నున్న ఎఫ్. కె. క్రిమినలు అయ్యరుగారు దొరతనమువారి కొలువు నుండి తొలగించబడినది ప్రకటించబడినది

రాజకీయశాఖ.

డిల్లీ 17 మార్చి—పేర్కొనునందు స్వయము మేజిస్ట్రేటుగానున్న వియొనాథ్ కీర్తిశేఖరుగారు తిరువానుకూరు ప్రేటులో జస్టిసు ఆఫ్ సీసుగా నియమింపబడిరి.

మద్రాసు శాసనసభ సంఘమువారిచేతను, మద్రాసు వర్తకసంఘము వారిచేతను ఈక్రింద జేర్పొనబడినవారు ఏప్రిల్ 1 వ తేదీ నుండి మద్రాసు పోర్టుట్రస్టీలుగానుండుట కెన్నుకొనబడిరి.

(1) గౌరవనీయులగు గోర్డన్ ఫ్రేజరు, (2) జి. ఎస్. సింగ్సు, (3) ఎ. పి. నైమండు, హెచ్. పి. యం. కే, (4) భాను బహదరు మహమ్మదు అబ్దుల్ హక్మున్ భాషా సాహేబు, రావు సాహేబు సి. రామానుజము నెట్టి, (5) జి. హెచ్. తాంగర్.

ఏప్రిల్ 1 తేదీ నుండి ఈక్రింద జేర్పొనబడినవారు మద్రాసు పోర్టుట్రస్టీలు, నెక్కునగా నియమింపబడిరి.

ట్రస్టీలు.

(1) చార్లెసు విలియం ఎగర్లెసుకాటను (2) కమాండరు సి. డబ్ల్యు. మెర్సె, (3) జి. యు. తేనీ, (4) ఆనరబిలు మూర్తెసు, (5) ఆర్. టాడ్, (6) పి. త్యాగరాజు నెట్టి, (7) సి. గోపాలమెనను.

చేక్కరు.

ఆనరబిలు సర్ ప్రాసెస్సు జి. ఇ. స్పింగ్.

శ్రీ విద్య.

ఇండియా గవర్నరు సెంటువారు 1916 వ సంఘివారి 22-వ తేదీని స్థానీయ ప్రభుత్వమువారికి శ్రీ విద్యాభివృద్ధిని గురించి వ్రాసిన ఉత్తరము ఆంధ్రప్రదేశ్ లందకు శ్రీధర్ చదుగులందులకు కొరమయ్యను. ఆనరబిలు సర్ శంకర న్నాయరువారు మోంబై లకుటేత మోంబై శ్రీ విద్యాభివృద్ధిగురించి యుక్తమున సలహానిచ్చి మనకు చాలా మేలు చేసినవారగుచున్నాడు. కాని యిప్పుడయిన మనవారందరు కట్టుదలతో భేదాభిప్రాయములేక ఒక్కచీటిగా మన సలహాను స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి త్వరలో తెలియజేయు యెడల స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తగిన మోర్పాటులు చేతురని నమ్ముటకు వీలులేదు. ప్రజలందఱుకలిసి యొక శ్రీ విద్యాభివృద్ధికి కలయు ముఖ్యవిషయములు మన రాజధాని ప్రభుత్వమువారి ద్వారా ఇండియా గవర్నరు సెంటువారికి తప్పక తెలియజేయవలసి యున్నది. మనముచేయు సలహాలు ప్రభుత్వమువారు ఆంగీకరించ దగి యుండవలెను. విశేష ఖర్చు కాగూడదు. సాధారణ ప్రజలందరికి విశేష ప్రయోజనకారిగ నుండవలెను. స్వాగృహకర్తవ్యముతో గొప్పవారి పిల్లలకు కావలసిన మార్పుల గురించి మనము ప్రయత్నముచేయునాడదు. శ్రీ విద్యాభివృద్ధికి శ్రీ శిక్షణ అత్యావశ్యకము గదా. శ్రీ శిక్షణ త్వరలో దొరకుటకు విశంతువును, సాధారణ శ్రీమ చదువుకుటకు తగిన పాఠశాలలు వ్యాపించవలెను. శిశు, ప్రభు, ద్వితీయ తరగతులు చెప్పటకు శ్రీ శిక్షణ అవశ్యకము. మూడవ తరగతినుండి చదువు చెప్పటకు తెలుగు భాషలో విశేష జ్ఞానముగల శ్రీ శిక్షణ కావలెను గనుక ప్రతిశిక్షణలోను నొక హైస్కూలు లేక నెకండరీస్కూలు స్థాపించుట అత్యావశ్యకము. ఈ పాఠశాలలో ఇంగ్లీషును రెండవభాషగా నుంచవచ్చును. ఈ హైస్కూలును హెడ్ మాస్టరుగా పురుషులను నుంచవచ్చును. తలిమ్మా తరగతులలో హిందూ శ్రీమ శిక్షణగా నుండవలసి యున్నది. సాధారణ విద్యగావండా పరిశ్రమ పనులు, (దాయంబు) చిత్రలేఖనము చెప్పవలెను. శిక్షణగా నుండవలసికి నెలపు రు. 12 లు ఉపకార వేతనము ఇయ్యవలెను. ప్రస్తుతము జిల్లా మునిసిపాలు పట్టణములో నుండు గవర్నరు సెంటు బాలికాపాఠశాలలు అసంపూర్ణ నెకండరీ లేక హైస్కూలుగా మార్పులసినవని ప్రభుత్వమువారిని కొరవలసియున్నది. ఆలూరు అంగీకరించుటకు విశేష అభ్యంతరముండగూడదు. శిశు, మొదటి, రెండవ తరగతులు ఈ పాఠశాలలనుండి తీసివేసినయెడల తలిమ్మా పెద్దతరగతు లుండుటకు విశేష ఖర్చు కాదు. ప్రస్తుతపు మూడవభాగమునకు నుంచి తరువాత సంవత్సరమునకు ఒక తరగతియొప్పున వ్యాపించవచ్చును.

రంగాభట్ల గున్నయ్య శాస్త్రి.

ధర్మము—ప్రయోజనము సౌకర్యము నిమిత్తముగంధి శేషమ్మగారు రాజమహేంద్రవరము రైలుస్టేషను పరిసరమున నొక మందిరమును ఏర్పాటుచేసిరి.

శ్రీరాజ్యపరిపాలనా కి వచ్చిన తంతివార్త.

లండను, మార్చి 25:— బెర్లిన్ ప్రాంతమున ఫిరంగుల కాల్యము జరిగింది. ఆర్థికతాత్పర్యముననుగుణముగా మొలకొట్టిన అవకాశములయొద్దను శత్రువుల సరావాలియందల మిదల పరాకాష్ఠాను ప్రత్యేక ఫిరంగులను కాల్చిరి. ముఖ్యముగా తూర్పు పడమరలయందున్న పరాకాష్ఠాను రెండవవరుసగా జర్మనులు గుర్తించు కనెకరి. పరాకాష్ఠాను వానికి సరిగ్గా జవాబు నిచ్చిరి. గవర్నమెంటు శత్రువులను ఆంగ్ల సేనాపతుల సహాయమున గడులను గాల్చిరి. కాని నష్టమును కలుగలేదు.

రష్యాలో జరిగిన ప్రాంతమున జర్మనులు తలపడి తరుచునై. ద్వైత్యుల ప్రాంతమున శత్రువులను తలపి రష్యా వారు ముందుకు వెళ్లుచున్నారు. దక్షిణభాగమున పోరు జరుగుచున్నది. కెంటినినీ సాల్వెడ్యులకు జడులనున్న శత్రు సేనాపతులను నన్నిటిని రష్యావారు చిత్తి చేసిరి. సోవియెట్ పర ప్రార్థనలను అడవులలోని జర్మనులను రష్యావారు నాశనము చేసిరి.

అఫ్రికాలో ఆర్మీలలోని వాహనముల పట్టుకొంటిమి. రాజ్యమున సులభముగా కొంగుబట్టిన వాహనము ఫిరంగులను కదలి శత్రువులు టాంగుబట్టినవారి ప్రాంతమున పోరాడుచున్నారని జనరలు స్పష్టముగా తెలిసి.

దల్లి, మార్చి 25:— రాజ్యపరిపాలన కిటు తంతివార్త.

మ్యూజిక్ నర్మలమున నూలుకొన, తెలిస్తే, మ్యూజిక్ దున్నుచేతే అంతే ఫిరంగులు కాల్చు లిటిమిటలు వాటివలె శత్రువులను మట్టదీసి సంభవించు. మ్యూజిక్ తూర్పునకు, నోవరువాకు అంగీకరములను లేవు.

శత్రుగండకములను రెండుసార్లు మట్టదీసిరి జనులందరియూ ఆంగ్లేయులు తెలియపరచిరి. శత్రువులు మూడుమారులు గనుల పేల్చిరిగాని ఆగ్నేయులకు నష్టము కలుగలేదు.

రీగా ప్రదేశమున సమరము విజృంభించుచున్నది. వాక బుష్టాటునంద రష్యావారు శత్రుసైన్యముల చేధించి జొరబడిరి. మింటు స్విట్జర్లను శత్రువులు ప్రతి మట్టదీ యొక రించి రష్యావారు బట్టకొనిన కండకముల మరల స్వాధీనము సరియైనది. వాస్తవిక, సోవిట్ సోషలిస్టులయొందు యుద్ధము జరుగుచున్నది. గెరిల్లాలో శత్రువులమట్టదీ నోకదానిని రష్యావారు తొలగిగొట్టిరి. శత్రువుల ధికనష్టముల బొందిరి. దక్షిణమున రష్యా సేనలు మరొక దూరము ప్రయాణము చేసి పుడేశమున బలపరచినవి.

తిరునల్వేలి ప్రాంత కళాశాల.

పూర్వ ప్రభుత్వ కళాశాలాధ్యక్షులవారు యూజీవ సభ్యుల సభలో చేర్పరచుటచే కళాశాలపరిపాలనమునుగూర్చి చర్చలు సుధించినవి. మూడుసంవత్సరముల క్రిందట కొందరు ఉపాధ్యాయులు 20 ఏండ్లు తమవారసత్వ జీతములపై పనిచేసిన మని ఒప్పుకొనిరి. ఇందుకు బదులుగా కళాశాలా కార్య నిర్వాహకాధికారులను వీరు కొన్ని హక్కులను కోరిరి. విద్యా కళాశాల కార్యాలయమున జేత కయే కళా శాలా పరిపాలన సంఘము వారి నూచనమున కంగీకరించిరి. కొంతకాలముపరకు ఈ ఏర్పాటు క్రమముగ పని చేసిదిగాని రాజురాజు కైరములు కలిగినవి. ఈ కైరముల మూలమున కళాశాలపరిపాలనము భంగమునకు వచ్చును. ఈ సమాచారము విద్యార్థులకు తెలియగారి తెలియజేయబడింది. అందుపై మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు ముగ్గురగుటకు, ఇ. ఎస్. మెక్కెలు, బి. మానుమంతరావుగారు సభ్యులుగనున్న ఒకసంఘము నీ వివాదమును విమర్శించుట కేర్పాటుచేసిరి. తనవారమునా డీసంఘమువారు వెక్కెండ్లు సాతులను నిచారించిరి.

వర్యాప్తు బహిరంగమునది కాదనియు, కమిటీవారి రిపోర్టు సిండికేటునందకు పంపబడుననియు రిపోర్టు క్రమరీతియ వారి యిష్టానుసారములపై వాధారపడియుండుననియు మెక్కెలు గారు అసోసియేటెడు పత్రికాపత్రికలో వ్రాసిరి.

తాయుమనరాజు కేసు. — గతసంవత్సరమున కేసులో నొసగబడిన జడ్జి మొటును ప్రకటించినవలసినదని తెలియగారి ప్రతికేసును పీవీకొన్నియకు పరభాషు పెట్టకొనిరి. దర భాషుభర్తలతోగూడ కొట్టికనుబడినదని పూర్వము తెలియ నచ్చినది.

SPEECHES ON UNIVERSITY REFORM.

By Mr. C. Ramalinga Reddy M. A (Cantab) I M U, OPINIONS

SIR SUBRAMANIA IYER: "Characterised by candour, ability, information."

SIR RABINDRANATH TAGORE: "Your speeches on "University Reform" gave me very great delight especially as I have been talking almost in the same strain a few weeks ago. I wish these brilliant speeches could be read by men who are in charge of our education, though I know they are too busy giving us lessons to take any for themselves."

MRS ANNIE BESANT: ".....ought to mark a new departure in the discussion on University Reform.....He has that priceless creative faculty of imagination, which is able to arrange materials carefully selected into a new form supplied by the mental visualisation of an idea, a faculty without which no really great work is done."

Price: Annas Eight:

Apply to the Author, Mysore.

వాదాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అపరిమిత రక్తములను జనించువాడగుట కిట్లుమరటి మందు. మన ప్రభు, మన ప్రభు, గండమాలు, పుండ్రు, పాతనోపలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

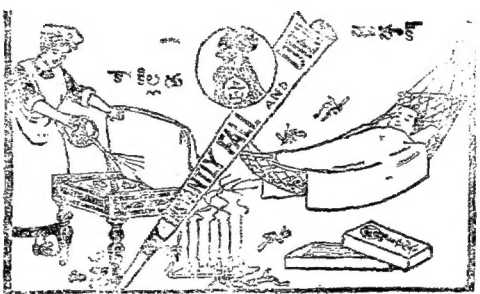
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

కనావసానార్హతరీతి గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన రోగములకు పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరాశోగమును గలుగ జేయును. 18 రోజులవరకు ముందుకు 4 టేబుల్ బుడ్డీలతో అమృతమును.

ప్రొవైడరు:- పి. డి. సావంత్, ౧౪౩, చననవాడి నం. ౨ పొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswedi No. 143, No. 2. BOMBAY.

నల్లులు, దోమలు సంహరి!!

'పుంజా' మార్కు - 'ముహాక్' 'కాల్లెరు'

కీటకనాశిని ఔషధములతోనిక రాజము.

ఈ ఔషధి జపాను దేశమునకు తొలుత ఎయిది కో డొయిమా కంపెనీవారివలన లేబడి, వారు వైద్యపులకు నూటికి మీదుగా బంగారుపతకములు యోగ్యతా ప్రతీకలను, బడసి యందుటచే గాక జపాను చక్రవర్తిగారి చేతను పుష్పము రాచనమారులచేతను అత్యున్నత బిరుదాంకములతో గౌరవించబడి యున్నాడు.

'ముహాక్' పొడవు చల్లుటవలన నల్లులు, ముట్లపురుగులు, చీమలు, చెదలు, కీటక మొదలగునవి నశిస్తావు.

వెద్ద డబ్బి, అ. 0-5-0. చిన్న డబ్బి, అ. 0-2-6.

'కాల్లెరు' వత్తులను కాల్చియుంచుటవలన, దోమలు, ఈగలు, బరిజేపురుగులు మొదలగునవి నశించును. తలుపు తెరిచియుంచితే పొరిచావును.

వెద్దవెట్టు 200 పత్తులు గలది. అ. 0-10-0.

అన్ని వాహనములందు దొరుకును.

398

రంజిట్ అందు కో. (బి) డిపార్టుమెంటు,

15/286. ఎస్.ఎస్.సేతు, చంద్రాను, సోల్ ఏజెంట్లు

శ్రీ జిల్లాయందును ఏజెంట్లు కావలయును.

ప్రతిదినమును ముఖ్యముగ పునయోగకరి మైనది

వైద్యవిద్య.

దీనియందు ముందు వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి. 144-పుటలుగల పుస్తకము మియింటినంద ఏకరూపలేక పోస్టేజీ కట్టుకూడ లేక మీద యిప్పించేటట్లువుండే తినికొనటకు నిష్టములేదా? నేడే ఒక పుస్తకమునకు ప్రాయము. రాజవైద్య వాగాయలజీ కేశవశి, 188 20, చీవాబజార్గోడ్డు, మద్రాసు.

వ్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మంచి కస్తూరి దేవు చేయబడినవి. మనము గలము. అడ్రెస్, వాయువు, స్వరము, నల్మ పాతము, దగ్గు, జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలము నిచ్చును. 200 మా. సీసా 1-కి రు 0-4-0 (డబ్బా రు 2-8-0.) 254 ఆయుర్వేదసమాజ్, పొందూరు, గుంటూరుజిల్లా.

ఆయుర్వేద ఔషధములు

అగస్త్యులవారి ప్రక్రియలు.

"అందవృద్ధి, బూరకాళ్ల తక్షణ పరిహార"

7 పూటలలో మంచినిజము. నిర్భయమైనది. ఇంకా మేహవారినొప్పులు, వామనములు, వాపులు, నూతన నిలకడ క్లిష్టనొప్పులు, తిమిరలు, అంగస్తంభ కటివారములు, చిరకాలపు నడుమనొప్పులు మొదలగు వాట్ల కమృత మిదియే! పుష్కరికొనిన వెంటనే గుణము తెలియగలదు. వెల రూ. 3-8-0.

"సర్వమేహకుష్ట కుతారము"

ఈ సిద్ధౌషధము, మేహవైకల్యహానిమచ్చలు, గజచర్మములు, కాళ్లచేరులు, ముక్కు, చెవులు, కండ్లు మొదలగు అంగములను తిరిగేనెడిక్రమములు, అద్దకట్టులు, బిల్లలు, సవ్యాలు సంబంధముల కొలుకులు, చీట్లకు దివ్యామృతము. రక్తశుద్ధికి రాజుకంటిది. 10 రోజులలో అపరిమితమైన గుణ మిచ్చును. 10 రోజులకు, వెల రూ. 5-0-0. 5 రోజులకు వెల రూ. 3.

వైయావధములే గుణములేమొదల పొమ్మ వాడుకుంపబడును.

శ్రీత్యాగరాజశతకీరన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గమక, సంజ్ఞావిధానములతో కూడినది చక్కనిద్రెండు రూ. 3-8-0

గంధకర్త "ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల"

8/12, ఆలంగాతాపిశ్శేధి, తిలలిక్ష్మణి, వడరాను.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

జల స్వల్పము! చురుకైనది!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమైనవృత

వ్రతవారము వేలకువేలు విక్రయము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పులమామూలు, వాయువురోట్ల బోగొట్టును శాస్త్రపునోపుల వారదోషము, పొట్ల బోగొట్టును పనమూలికలచే హింసాదోషమును.

తయారుచేయుటకు మంచిమందు.

అమృతాంజనం సి.పి., మదరాసు.

శృంగార నైషధము.

ఇయ్యది సంస్కృతమున భట్టహర్షుడను మహాకవి రచించెను. దీనిని తెలుగున కిక్కిరాడుడను గొప్పకవి అశ్వమేధి హృదయంగమంబుగా కల్పంబు ననుసరించియు కల్పిస్తా యుండు నుటించియు భావంబులక్షించియు రసంబుపోషించి యుండు నుటించియు భూషించియు నొదిల్పించుచుండు నను నొదిల్పించుట బహుమతియు మాతృకానుసారంబును రచించెను. కాన, మూలమునకంటె రసవంతముగా నున్నది. ఇది మిక్కిలి ప్రాధమ్యముగల సాధారణముగా వుండియునే కాని పానురులకు గోచరముగల కష్టము. కావున దీనికి చక్కని తేటమాటలతో జీకయు తాత్పర్యమును వ్రాయించి నుండగ మైన పటములునకల్పి అచ్చుత్తించివారము. ఇయ్యది చిన్న నైషధమేలైన కాగితములైన ముద్రితమై చక్కని కాలిగొల్పిండు చేయబడియున్నది. దీనికల రూ॥ 8-8.0. పుస్తకము దీనిని ఏకశ్రమాములతో కొనువారికి రూ॥ 2-2.0. కియ్యవలయును. తపాలా ఖర్చులు పుట్టేకము. 285

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్స్కో.

ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, ముద్రాను.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగించు గూని తరిసియును నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుపుటో యేదేభాగములు యేదేపనులతోయి అది చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగాచేయ రిపేరును యియ్యవలయునని అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ పోరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గతర్న మొట్టువారివద్దనుంచి లైసెన్సు యిచ్చించి పంపబడును. యింట్లవలె ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిల్ నెల 1వ తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు మార్చి 31 వ తేదీకి గాని అంతకు ముందుగాని ధరభానులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కొరినవో నవసించుటకు తావోనంగబడును. ఈ క్రింద నుడవారిండువానికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

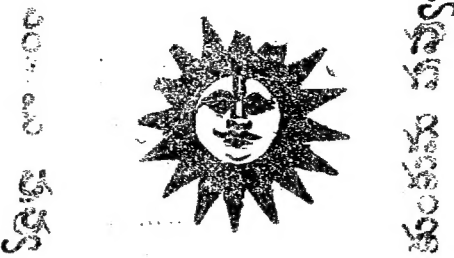
మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్స్ క్లబ్

288 24 జనరల్ మీటింగుతో
మకాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానమును బోధనాభ్యాసములు గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:—
కారునుండిదొడ్లకును ఉచితముగవసతియు, భోజనాదికములును ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతివెలకడమయిన క్లాసుప్రారంభ భవనము, రియాలైన ప్రెసకరికి కిఫార్డుచేయబడును. స్వల్ప సంఖ్యయే దీనికికొనబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.

మోటారు సర్విస్ బండ్లు

10, 14 మనమ్యులు కూర్చుండి కత్తు బండ్లు వెంటనే అయ్యకమునకు తయారగు నున్నవి. ధరలు మొదలైన వాటికి క్లుప్తించ నడవారిండువారికి వ్రాయుడు:— 401
గ్యాల్లీ అండ్ కో., 149 బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

కుంకుమ పువ్వు

వృక్షమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యము చూచు గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొకలగునని ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెని.
(53) 21, హమ్మంపేటి, బాంబాయి.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
(గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
శైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు ఏ. పి. గా వంపుదుము కలయువాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(21) 145, కాలవీధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విస్తృత విశేషములను అనేకకావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోకజేషమున గోర ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతివనుమ్యుడను అవశ్యముగా జరుగవలయును. ఈపుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్రి,
అతంతనిగ్రహ వైద్యశాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
219 36 మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

367] నూతన రోమసంహిత బేగంసాహిసోప్

ఈమాంబలి యే భాగమని నుండు రోమములనే కాని ఈ నూతన రోమహరి సోపు ఒకతూరి వుడయోగించియెడల రోమములను కుద్దముగ పోగొట్టును. వర్షముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతికిచెడుపుచేయక రోమములనుపోగొట్టునోక.
ఇది ఒకటే. వెల 8దిల్లలు వెలైకి 1-0-0వి. పి. ఖర్చు 4 అ.
ఆర్. సి. పండిట్ అండ్ కంపెని 6, బందరవీధి, మదరాసు.

కావలెను.

వేదశాస్త్ర ఫర్మపాఠశాల, పెక్కిందాబాదు.
శ్రీ శివానంద పండిత స్వామివారి పాఠశాలకు సాగధ్యయనపరులై మోడరక ర్యాధికారులగువా రొకరు తర్కవాక్యకరణములలో నొక్కదానియొక సుదర్శనై కాపాఠమును చెప్పగలవా రొకరును గావలసియున్నారు ఈ రాదలచినవారు వెంటనే యిక్కింది వైదికానుశాసనమును వ్రాసి వేదసమామొనలగు విషయములను తెలిపిరి: పార్థికులు. 406
వం. మూర్కంజేశ్వర శాస్త్రి,
శ్రీపండిత స్వామివారిమఠం, పెక్కిందాబాదు.

కావలయును

చంద్రికా కేళనువాసిని, తేజ మండ్ల కొనువారము.
కేళనువాసిని వెల సీసా 1-కి రూ 0-11-0 అ. తేలుమండ్ల వెల సీసా 1-కి రూ 0-8-0 అ. కేళనువాసిని తెలుముయొక్క ప్రాకృత స్వరూపము మెచ్చి మెనుమప్పేట్లుకొనిలట ఏ. ఆర్ బాసన్, సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్. గారు బహుమాన పత్రమునగి యున్నాడు. తేజమండ్ల గుణమియ్యో సాము కావను చేయబడును. ఏజెంట్లకు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును ఒకసారి పరీక్షించి చూచినవో మీకే తెలియును. అనే! యోగ్యతాపత్రికలు రెంటికిం యివ్వబడివి. 411
చంద్రికాప్రొద్దు, ప్రొద్దుటూరు. మదరాసు ప్రెస్

స్వధర్మప్రకాశిని

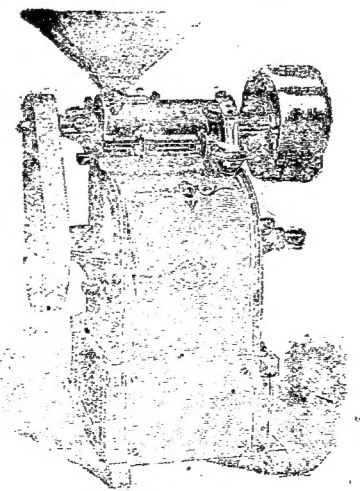
మతవిషయములను ప్రకటించు మాసపత్రిక
ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరముల నుండి ప్రకటింపబడుచున్నది. ఇందలి విషయముల ప్రాకృతస్వరూపముగాంచి కలుపులచుచోకాబులు రాజసోపయోగము అడరించుచున్నాడు.
సంవత్సర చందా రు 2-0-0.
ఇదిగాక మా సమీపమునందు సస్యరాంధ్ర ప్రయోగముతో యుద్ధింపబడిన నిత్య కర్మాకర్మసాధి అమ్మికగిండ్లములును, ధర్మశాస్త్రకారికాకతులతోను, సకలవిధ సంశేషనివారకముగ క్రొత్తగ యుద్ధించిన వైశ్యమేధిక గింధములతోనైద్యగింధములును, భారత, భాగవతాది గింధములకుడ లభించును. వలయువారికి కేటాగును కూడ పంపగలము
మానేజరు, స్వధర్మప్రకాశిని,
407 గుంటూరు అని వ్రాసిడి.

నల్ల సంవత్సర పంచాంగము

నల్లసంవత్సర సిద్ధాంత పంచాంగము చక్కని కాగితములమీదను ముద్రిత మై విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. వ్యాపారస్థులకు 100-రూ. 1-4-0 చొప్పున నీయబడును. వలయువారు మాఖ సు ౧గి లోపుగ సగము కిమ్మతును ముందుగ మనియార్డరు చేసి-చో మిగిలిన కిమ్మతుకు వి. పి. గ వెంటనే రైలులో పంపబడును.
ఆంధ్రపత్రికా వ్యవస్థాపకుడు,
పోస్టువాట్స్ 212 మదరాసు

“గార్డన్” స వడ్డుదంచి బియ్యముచేయు మెషీను.

ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడినది.
సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును.
ఘట్టిగా చేయబడినది.
సులభమిర్చుతో పనిచేయవచ్చును.
ఒక్క అండు కంపెని, ఇంజనీయరులు, 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు

క్రొత్తమాదిరి.
దక్షిణహిందూదేశమున, మధ్య పరగణాలలో అనేకవందలు పనిచేయుచున్నవి.
విడివిడిభాగములు ఎల్లప్పుడు దొరుకును. కావలసిన యితరవిషయములను, ధరలను, యిక్కిందివారికి వ్రాసి తెలిసికొనుడు.